

MIGRATIONSINSTITUTET

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI

Olavi Koivukangas
 From the State of the Art in Migration
 Research to the Bicentennial of Euro-
 pean Australia in 1988

Auvo Kostiainen
 Illegal Emigration to the U.S.S.R.
 during the Great Depression

Jouni Korkiasaari
 Muutto lapsen ongelmatilanteena

Kyllikki Kauttu
 Suomalaiset lääkärit ulkomailla
 Summary

Ismo Söderling
 Bentley Historical Library - koti Michi-
 ganin historiallisille kokoelmille
 Summary

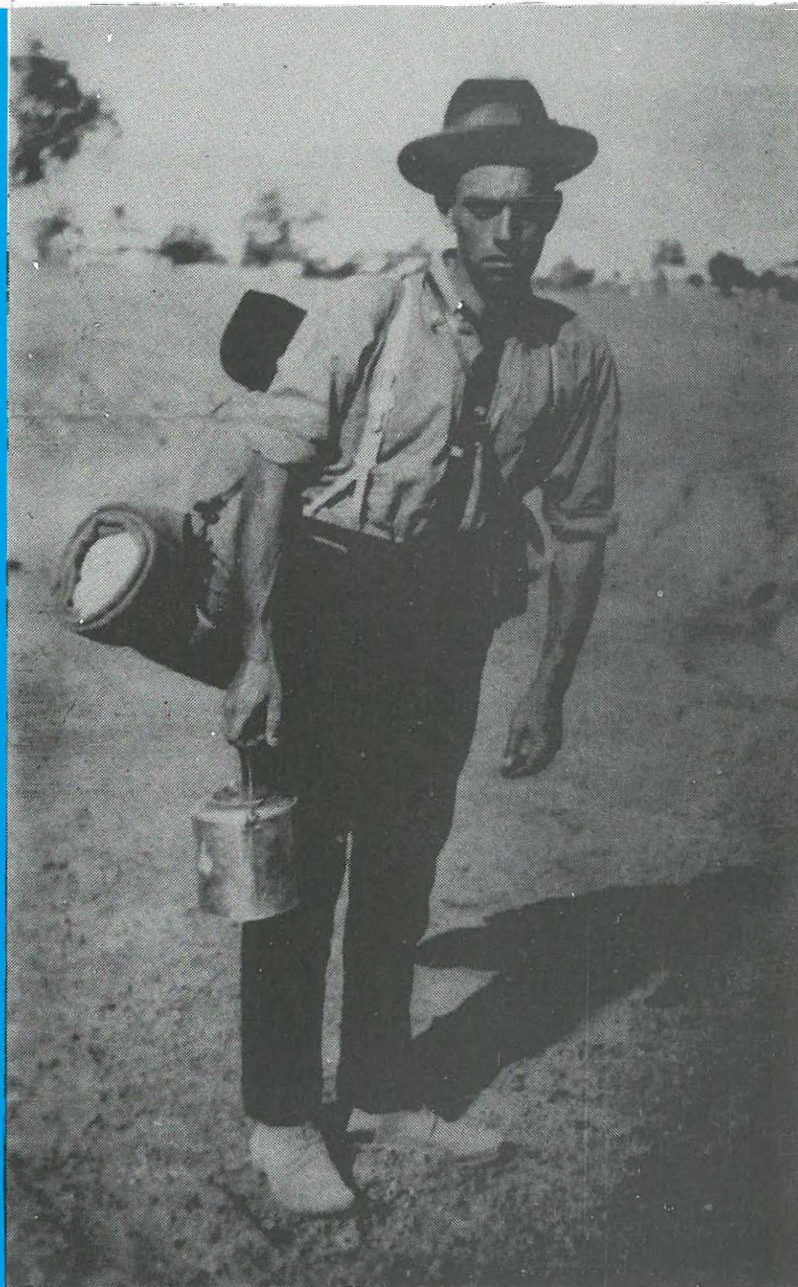
Tiedotuksia

Käynnissä olevia tutkimuksia

Sisko-Helena Bauer
 Psykologinen tutkimus Saksan liitto-
 tasavaltaan muuttaneista suomalaisista
 naisista

Siirtolaisuusinstituutin kirjastoon saa-
 puneita julkaisuja
 Publications Received

Siirtolaisuusinstituutin julkaisut
 Publications of the Institute of Mig-
 ration

1986

SIIRTOLAISUUS MIGRATION

3

SIIRTOLAISUUS - MIGRATION

13. vuosikerta, 13th year

Siirtolaisuusinstituutti - Migrationsinstitutet - The Institute of Migration

Päätoimittaja/Editor-in-chief Olavi Koivukangas

Toimitussihteeri/Editor Maija-Liisa Kalhama

Toimituskunta/Editorial Board Siirtolaisuusinstituutin hallitus

Administrative Board of the Institute of Migration

Toimituksen osoite/Editorial Address

Piispankatu 3

20500 Turku

FINLAND

Puh./Tel. 921 - 17536

Tilaukset/Subscriptions

Aikakauslehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Tilaushinta on 25 mk/v

One year (4 issues) Finland and Scandinavia 25 Finmarks, other countries \$ 8.00.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN HALLITUS / ADMINISTRATIVE BOARD

Toim.joht. Tauri Aaltio	Suomi-Seura r.y.
Prof. Erkki Asp	Turun yliopisto
Tutk.joht. Timo Filpus	Työvoimaminist.
Hall.siht. Fredrik Forsberg	Opetusministeriö
Kauppatiet.lis. Ruth Hasan	Turun kaupunki
Prof. Lars Huldén	Helsingin yliopisto
Seutukaavajoht.	Seutusuunnittelun keskusliitto
Raimo Narjus	
Lehd.siht.	
Pirkkoliisa O'Rourke	Ulkoasiainministeriö
Ohjelmajoht.	
Aimo Pulkkinen	Väestöliitto
Apul.prof. Tom Sandlund	Åbo Akademi

Hallituksen puheenjohtaja/
Chairman of the Administrative Board
Apul.prof./Ass.prof. Tom Sandlund

Valtuuskunnan puheenjohtaja/
Chairman of the Council
Prof. Vilho Niitemaa

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN HENKILÖKUNTA / STAFF

Olavi Koivukangas, johtaja/director
Ismo Söderling, tutk.siht./research secr., off duty
Jouni Korkiasaari, vs.tutk.siht./ac.research secr.
Maija-Liisa Kalhama, osastosiht./
departmental secretary
Seija Sirkkiä, kanslisti/clerk
Taimi Sainio, va. toim.apul./office assistant
Kimmo Koironen, tutkija/researcher
Matti Simpanen, tutkija/researcher
Hannele Hentula, tutkija/researcher
Leena Hastela, tutk.apul./assistant
Mervi Hyökki, tutk.apul./assistant
Tuula Busse, tutk.apul./assistant
Merja Haliseva-Soila, tutkija/researcher

Cover:

G. H. Wrede, tramping for work in 1923 and
equipped in the Australian style to live outdoors
both by day and by night.

From the State of the Art in Migration Research to the Bicentennial of European Australia in 1988

Lectio Praecursoria, University of
Turku
September 20, 1986

The relevance of historiography to the migrant community

From time to time, as the student of history pursues his research from one year to the next, he must pause to wonder what value or benefit his research may have; and this question may apply with particular force to migration research, especially where the population under scrutiny is small and the host country far away overseas. Yet, before we can consider the significance in historiographical terms of research into emigration and immigration, or indeed into migratory movement in general, we should first briefly consider the question: What is History? Is it a strict and methodical scientific discipline, proceeding by the application of regular principles? or is it (as Thomas **Carlyle** claimed) true poetry? Or something in-between?

My starting point is the comment by the French historian, Louis **Halphen**, that "the immediate task of historiography is to preserve the events of the past from oblivion". History sets out to uncover the patterns of development within the past, the connections

Olavi Koivukangas received his Ph.D. in Demography at the Australian National University in Canberra in 1972. In 1974 he was appointed Director of the Institute of Migration in Turku. In September 20, 1986, his book: *SEA, GOLD AND SUGARCANE; Attraction versus Distance. Finns in Australia 1851-1947*, pp. 400, was examined at the University of Turku for the Degree of Doctor of Philosophy in History. The Official Opponent was Doc. Ulf Beijbom from the House of Emigrants, in Växjö, Sweden and the Custos prof. Kalervo Hovi of the Institute of History, University of Turku.

by which events are linked to each other, and the causes which have operated between various phenomena. Historiography orders history into totalities, into coherent wholes, published -- so far -- in book form, but no doubt in the future increasingly as cassettes, as films and in other audio-visual forms, or indeed as computer software. What is essential is that the findings of research should be preserved in abiding form. We can thus see historiography as the memory of the nation, preserved for future generations, however much each investigation reflects its own time.

A second essential feature of historiography is that history cannot be a mere collection of facts; for the presentation of history presupposes a process of selection and interpretation between the essential and the inessential. Historiography is based (or should be based) on a range of sources, the variety and inter-action of which make conclusions extremely difficult to draw and uncertain in nature. This leads historians into Source Criticism, and to the adoption of the widely-held principle that no source can be regarded as reliable unless it has been confirmed from at least one independent source. "Criticism", claimed Egon **Fridell**, "emerged from a lack of creativity"; and in the arts, this may possibly be a fair comment; but in historiography, the reverse is true, for it is precisely the critical analysis of their source material which enables historians to reconstruct the totality, and tease out the patterns of historical evolution. It is here that the perspective of time takes on its significance, enabling the historian to recognize the historical phenomena as a whole, and to map out the cause-and-effect chains operating between them; and this, no doubt, is one reason why so many historians, notwithstanding the marked increase in recent years in research into modern history, choose to investigate the more remote past.

The historical perspective is important, not only for the historiographer, but also for the reader. History is a beneficial discipline inasmuch as it enables people to

make sense of their own past, and thus potentially to increase their understanding of current events and their background. Similarly, the exploration of the origins and development of some particular community may be of great importance to the members of that community, and this applies with particular force to immigrant communities. It is important, for small immigrant communities far overseas from their parent societies, that their histories should be investigated and the findings published -- important for these communities self-respect, and their sense of *identity*, in the social-psychological sense of a community's relations with other ethnic groups, for example. An outstanding example of the significance of historiography for an immigrant community is provided by the studies published during the nineteen-twenties and nineteen thirties of the history of the Finns in the United States (such as those by **Wargelin**, **Ilmonen**, or **Vuorinen**) which made the Finnish-American community aware of the Finlanders' contribution to the Swedish colony on the Delaware River in 1638-55. This led to many Finns taking an active part in the tricentennial celebrations of the New Sweden colony, held in Delaware in 1938, as well as reinforcing their sense of involvement in the peril faced by their former fatherland, felt by many migrants during the Second World War, and contributing to the active campaigns to raise aid and support for Finland.

A second example comes from Australia, where I lived for several years, and noticed how the Finnish-Australians' sense of self-respect was boosted by the knowledge that one of Captain James Cook's companions aboard the *Endeavour*, when he claimed the eastern coast of Australia for the British Crown in 1770, was H.D. Spöring, born here in Turku, whose identity and work was effectively traced for the first time in the nineteen-sixties.

Migration Research Today and Tomorrow

Ten years ago, back in 1976, Sydney **Gold-**

stein suggested that migration research might well emerge as the most important area of demographic enquiry in the last quarter of the century. Whether this is happening or not, I am not sure, although it certainly seems that research into population mobility has at least been holding its own in demography, alongside the study of population fertility and mortality. (Of course, one might also see birth and death as a kind of 'migration'.) There have always been those, in every age, who have wished to change their place of residence, --often from one national jurisdiction to another, -- so that there is plenty of work still to be done by future scholars in migration research, and there are certain sectors of the field which have previously received too little attention, as well as some new challenges.

One major focus which I would like to see greater attention paid to in migration research is in theory formation. To date, no scholar has succeeded in propounding a comprehensive general theory of migration. It has indeed been argued that a perfect (or even near-perfect) theory of migration is a logical impossibility. The problems begin, in fact, with the definition of the basic concept *migration*. The lack of an adequate theoretical basis has all too often led to mere methodological cleverness, and to the amassing of impossibly extensive research material, -- where the end-result is mere *l'art pour l'art*, art for art's sake. In the future, the establishment of a firm theoretical grounding for research will be of crucial importance.

A second aspect demanding attention is the need for a multi-disciplinary and comparative perspective; and multidisciplinary, international projects in migration research thus represent an area where there is much to be done.

In addition to the development of theoretical studies, I would also wish to see major attention paid to the investigation of the lives of Finnish immigrants, and their descendants, in different parts of the world, in terms of living conditions, adaptation,

and identity. Thanks to the investigations by **Toivonen, Kero**, and others, we now have a reasonably clear picture of the causes and background factors leading to emigration from Finland, and of the migration process itself. There are however relatively few research findings (from Finland, at any rate) on how the immigrants and their descendants have subsequently fared in their new homelands. There is considerable truth in the comment by the distinguished Finnish scholar Pentti **Renwall**, that the study of emigrants by historians tends to cover only the period when the emigrants maintain their contacts with their original home country.

Last summer, I had the opportunity to visit the Finnish community at Cocato, near Minneapolis. The first Finns arrived in this area came in 1865, coming, via the copper mines of Michigan from northern Norway. In Cocato, there is thus now the seventh generation of Finnish immigrants growing up, which would surely offer a marvellous field or research for ethnologist and linguists; for a Finnish community such as this offers a cultural freezer, packed with samples of mid-nineteenth-century culture and language. There could even be scope here for the anthropologist, for to judge by their physical build and rounded facial features, these Finnish immigrants' descendants would not be at all out of place among the crowd on a street in Turku, and I have noticed the same features among the present-day descendants of nineteenth-century Finnish immigrants to Australia. It is a striking experience to meet blonde, round-featured Australians who can still trace their ancestry back to Finland.

So far, the study of ethnic identity has mainly been dominated by historians, economists, and sociologists, but in recent years increasing attention has been paid to this field by psychologists as well. Here too, however, the historical perspective is crucial, for the phenomenon of migration, and the consequent emergence of an ethnic group in the host society, are tied to specific

historical and geographical co-ordinates.

I would now like to move on closer to our own times, and to enquire what benefit migration has brought to the countries of origin. Let us start by considering the Interim Report on the principles of migration policy, submitted in 1980 by the Migration Committee here in Finland. The Interim Report says:

For Finnish society, emigration has been a negative and harmful factor. The steady drain of population has in many ways weakened the country's capacity for development. The concentration of emigration in particular age-groups and occupational groupings in the population has led to the distortion of the host population structure; the capital invested in the training of emigrants is wasted; and since only a few of those emigrating are unemployed at the time of emigration, the impact on the national unemployment rate, even in the short run, is negligible.

Nonetheless, it must also be pointed out that in the longer run, and indirectly, the capital lost through emigration may well have proved of benefit to Finland: in cultural terms, in spreading the name of Finland abroad, and in improving the prospects for exports.

The Interim Report also stresses the importance of research, in the drafting and realization of migration policy. The overall objective of migration policy in Finland is to ensure that migration questions are taken into consideration in social planning. This requires that up-to-date information be constantly available on the nature of migration and on current trends. In December 1985, the Migration Consultation Committee published a Research Program, demanding closer co-ordination in this field between research and policy-making. Even in Sweden, where the language teaching program for adult immigrants, for instance, costs hundreds of millions of crowns a year, hardly a fraction of this sum has been invested on migration research. This situation is, however, begin-

ning to change in Sweden, with the identification of migration by the Humanities and Social Sciences Research Council there as a major focus of attention in the next few years. This is an absolutely necessary move, for it has been estimated that by the year 2000, as many as one-third of the Swedish population aged 35 and under will be immigrant origin (i.e., second- and third-generation immigrants). Fertility rates are higher among the immigrant groups than in the host population. It is thus not surprising that an investigation recently completed at the Institute of Migration here into Finnish return migrants of school age was jointly funded by the Finnish and Swedish school authorities.

New research is however constantly needed, for the simple reason that the existing information is constantly going out of date. Only on the basis of research findings and insights into national and international migration movement is it possible to lay down guidelines for Finnish migration policy and determine its role within the international movement of labour. What we really need, as Wilbur Zelinsky has emphasized, is a new mode of thinking with regard to migration and society. The development of this new vision is a challenge facing public authorities, and the scholarly community, in both the countries of origin and the host societies. The crucial need, however, is for primary attention to be paid to the migrants themselves and their needs, so that they and their families would no longer need to be "the football being fought for by two opposed teams", as Professor Vilho Niitemaa expressed it.

In this context I would like to turn to one particular aspect of migration studies which has long fascinated me: *the tyranny of distance*.

In this age of the atom and the computer, it is perhaps difficult for us to appreciate the enormous significance which long distances used to have for migration or indeed for life in general. As the Bicentennial of European settlement in Australia approaches, it is worth recalling that in 1788, when the

First Fleet made landfall near present-day Sydney, it had been at sea for eight months. Even a hundred years later, the voyage could take half a year by sail; nor is it therefore surprising that a considerable proportion of passengers were lost on voyage, as a consequence of poor food and of epidemics arising from inadequate hygiene.

A further consequence of the distance was the cost of the journey. For the ordinary European peasant farmer or land labourer, a ticket even to North America was an unachievable dream until the second half of the nineteenth century, when the advent of steam, the sharpening of competition between the shipping lines, and the construction of the railways both overseas and in Europe, brought emigration within the reach of the ordinary man, especially where some relative or acquaintance who had already emigrated was prepared to provide the ticket.

Yet there was always one occupation whose members were undisturbed by the cost of travel: seamen, whose ships took them to all the corners of the world. Skilled seamen, often also clever with their hands, could always find work in the coastal shipping and on the docks of North America or Australia, where the high rates of pay -- not to mention the attractive climate -- persuaded many European seamen to settle for good in the new country, and possibly to marry someone from a nationality other than their own. These seamen thus became pioneer settlers, drawing relatives and acquaintances in their wake. Yet they are a group extremely difficult to investigate. They are unrecorded in the passport registers or emigration statistics of their home countries, and hardly even appear in the records of their new host countries other than perhaps in census returns or the reports of court proceedings following dockside brawls. Possibly the most reliable source for tracing them are the various naturalization records relating to those immigrants who chose to change their nationality. A close scrutiny of the seamen, who played a central role in Finnish migration to Australia, suggests however that in the

nineteenth century, and the early twentieth, the phenomenon of clandestine immigration by seamen, especially to the North American continent, may have been considerably more extensive than has previously been suspected. This presents a research task which is both interesting and difficult in the extreme; for experience has shown that the investigation of migration movement to destinations far distant from Finland, and small in scale, requires a great deal of time, even for the collection of the necessary research material. If the worst comes to the worst, the entire investigation may be abandoned without being completed. Yet Finnish migration to the southern hemisphere is an important field of investigation, as a small contribution to the totality of understanding how European man set out in search of a better future, for himself and his children, than nineteenth- and early-twentieth-century Europe was able to offer.

Finnish migration to Australia in a broader context

One of the overseas magnets attracting population -- however much weaker this attraction was than that of North America -- was Australia, on the opposite side of the world. Australia is one hundred per cent a country of immigrants. The aboriginal population of the continent -- thought by anthropologists to be the most direct present-day descendants of primitive man -- arrived in the continent between thirty-five and twenty-five thousand years ago, via the islands of Indonesia. By the time that the next major wave of immigration arrived in the continent, with the arrival of the first European settlers in and after 1788, the aboriginals numbered about two hundred thousand. And Australia continues to be an immigrant society: one in five of the present-day population of almost sixteen million is either an immigrant or the child of an immigrant.

In the period since the middle of the nineteenth century, approximately one

hundred thousand persons have migrated from the Nordic countries to Australia; and twenty-five thousand of these, as Dr Ulf **Beijbom**, has demonstrated in his study *Australienfararna*, came from Sweden. Yet the Finnish contribution has been almost as large, amounting to twenty-four thousand.

Australia has been the third most important destination for Finnish overseas emigration, after the United States and Canada, and Finnish settlement in Australia was more extensive and has a longer history than has previously been realized, as is shown by the findings of the present study.

Auvo Kostiainen

Illegal Emigration to the U.S.S.R. during the Great Depression

The author is docent of general history in the University of Turku and at present is doing research work on a special grant from the Academy of Finland. Most recently, he has investigated the illegal emigration from Finland to the Soviet Union in the 1930s. The following article draws its information from an extensive study to be published in 1987.

Illegal emigration is for many reasons a subject difficult to deal with. The difficulties stem from the very nature of the phenomenon, its illegality. Illegal migrations take place outside the jurisdiction of the authorities, and therefore no official information about the matter is normally available. Both the preparations made and the travel from country to country take place under uncontrolled circumstances. By an illegal migrant is generally meant a person who enters a foreign country or establishes residence there in violation of that country's laws and regulations. He is therefore an "undocumented worker," an "illegal alien" or an "illegal immigrant."¹⁾

Such illegal migrants are often referred to in common parlance as "renegades" or "turncoats." The Finnish equivalent, *loikkari*, comes from the verb *loikata*,

meaning to leap or to bound (*loikkari*= "bounder"). And, though the term does vividly represent the illegal crossing of the national boundary from Finland to neighboring Russia and it was quite commonly used in its time, its import could indicate in particular persons who "leap" or "bound" across national frontiers for political reasons. The present article deals, on the other hand, with "bounders" whose primary motive for migrating were of an economic nature. It aims to shed light on the background factors prompting Finns to cross over into Soviet territory illegally as well as on the salient characteristics of the migrants. Outside the scope of this article are such matters as, for example, the migrants' finding their place in the Soviet work force and their efforts to become repatriated.

The illegal migratory movement across

the Soviet border from Finland at the beginning of the 1930s was due mainly to the critical state of economic affairs. The great Wall Street crash in the fall of 1929 made a strong impact on the economies of many European countries. Many branches of industry — the metalworking, wood-working and construction industries, for instance — found themselves in serious trouble. As a result, the ranks of the unemployed grew alarmingly all over Europe. Financing difficulties also afflicted agriculture. Farm hands had to be laid off and farms auctioned off. Social welfare was poorly organized on the whole, as a consequence of which many people went hungry and were forced to look for work in other communities.

Earlier, America had been the promised land of many Europeans. In the 1920s, however, the United States government adopted an increasingly strict immigration policy, and Canada followed suit with alacrity. After that, only a few hundred Finns could gain entry into the United States each year. Would-be Finnish emigrants were obliged to look for other destinations.

The Soviet Union appeared to offer an alternative worth considering as a place to emigrate. The trouble, though, was that the Soviet authorities had no desire to open their gates to a migratory flood. The only migrants they were inclined to welcome were skilled workers and specialists in various branches of industry, in response to the requirements of any given economic plan.

The numbers of illegal migrants

In the years immediately following the Russian Revolution, there had already been large numbers of people in the Western countries who were eager to pull up stakes and move to the Soviet Union. In the late 1920s, too, applications for admission were addressed to the Soviet authorities each year by the thousands, but only a small proportion of the applicants were admitted.

In the 1920s, the workers from the West settling in the Soviet Union were admitted mainly through so-called concessions granted Western enterprises to operate in Soviet territory. In the early years of the decade, thousands of workers from the West also entered the Soviet Union in connection with the establishment of different types of cooperatives.

The principal means by which a worker from a Western country could enter the Soviet Union legally in the 1930s was on the basis of technical assistance agreements. Contracts were concluded by the Soviet authorities with many Western enterprises — American, German, French, Swedish, etc. According to official Soviet sources, at the beginning of September 1932, there were employed in the country 9,190 foreign specialists and 10,655 foreign workers, who were accompanied by their families, numbering 17,655 members. All told, these foreigners numbered 37,500.²¹ This figure probably includes some people who had entered the country illegally.

During the Great Depression, the numbers of illegal migrants crossing the border into the Soviet Union increased greatly; in the 1930-33 period, thousands migrated into that country from certain European countries, notably Finland and Poland. Not much research has so far been done on these illegal emigrants, although studies do exist dealing with the migrations in general that took place from Western countries to the Soviet Union during the period between the two World Wars. The published works concern in the main only political refugees, such as, for example, members of the German Communist party who had taken to their heels after the rise of the Nazis forced their party to go underground. The fortunes of those who had moved or sought to enter the Soviet Union for economic reasons have been accorded less attention. Only a few special studies have been done on the migrants who entered the U.S.S.R. illegally on account of the Depression — perhaps none exist except the

ones dealing with Finns.³⁾

Sporadic information about illegal Finnish migrants exists in a number of archives, such as those of the Consulate-General of Finland in Leningrad and the Ministry of Foreign Affairs in Helsinki.⁴⁾ More information can be gleaned from, for instance, Finnish and Soviet newspapers of the time, which carried frequent reports on the subject. There are still alive, furthermore, many people who remember background factors relating to the illegal migrations as well as factual details involved in individual cases. It has also been possible to contact persons who clandestinely crossed the border into the Soviet Union in the hope of finding work and later came back to Finland.

In the light of the information now available, it appears that in the early 1930s there migrated illegally from Finland to the U.S.S.R. at least 10,000, perhaps as many as 15,000, persons. Besides Finland, Poland was another country from which large numbers of illegal migrants originated; the total figure amounts likewise to many thousands. The information about the Finns, however, is considerably more reliable than about the Poles. Evidence exists of illegal migration to the Soviet Union from quite a few other countries as well, including, for example, Sweden and Germany. There is no reason to doubt that people crossed the border illegally in no insignificant numbers from most of the other countries situated close to Soviet territory. Altogether no less than probably between twenty and thirty thousand people from different European countries made their way into the Soviet Union illegally in those years.

Who were the illegal migrants?

It is possible to obtain a fairly accurate overall picture of the social background of the Finns who crossed the border into the Soviet Union during the Great Depression, although for practical reasons the factual material was collected by sampling. On the whole, it can

be stated that the illegal emigrants left homes in both cities and industrial centers as well as purely agricultural areas. This is indicated by the circumstance that the economic slump overran the entire social structure. Compared with Poland, the circumstances involving the Finnish migrants were somewhat different. Many of the Poles seeking to migrate illegally into the Soviet Union were natives of agricultural sections of the eastern part of the country, marked by economic backwardness and relatively little industrial activity. As a special feature, in addition, many of the Poles were bent on avoiding military conscription.⁵⁾

The research material consists of 3,674 persons, 71.2 % of them men and 28.2 % women. In contrast to the great wave of emigration from Finland to America at the end of the 19th and the beginning of the 20th century, the illegal emigrants were predominantly men. Of the Finnish emigrants who crossed the Ocean to North America between 1869 and 1914, males accounted for 64.7 % of the total number.⁶⁾

The Finnish male exodus to the East was connected with the situation in the labor market. With the worsening of employment opportunities, the attention of the jobless turned to the neighboring Soviet Union, whose five-year plans had become known to the public in the Western countries. While the rest of Europe struggled in the depths of a general slump, the Soviet Union projected the image of a country actually short of labor. Especially during the early stages of the illegal migratory movement, it was mostly the menfolk who headed for the Eastern border. The "border-jumpers" were predominantly unmarried men, but very many families too pulled up stakes to seek their fortunes on the Russian side. Usually, the family breadwinner, the man, went in advance and the rest of the family followed later. The family generally tried to be admitted legally, but since the chances proved slim, resort was had to illegal means.

Illegal crossing of the frontier was attended by many dangers and risks. One had to

avoid inhabited areas, which meant traversing wild, rough country with dense forests and treacherous bogs. The Finnish border guards, who were sparsely stationed, could be rather easily bypassed at sea; and hundreds, perhaps thousands, crossed the Gulf of Finland by boat over to the Soviet side. Smuggling "bounders" by the sea route proved at one stage to be a lucrative business.

The age structure of the illegal emigrants corresponded fairly closely to that of the Finns who had previously headed West to the North American side. The great majority were in their prime: 45 % of the men were between 20 and 30 years of age. On the other hand, quite a sizable number of the emigrants were over 50 and among them were small children, too. Children under the age of 15 years accounted for 14.7 % of the total number.

The regional background of the illegal emigrants reflects the economic conditions prevailing at the time in Finland. It was the industrial centers of southern Finland and the northern Finnish districts mainly occupied in providing raw material for the wood-working industries that were the most conspicuous localities of origin of these emigrants. Certain communities can be singled out as particularly important in this respect. Kotka, Viipuri and Helsinki were the southern cities highest on the list. Considering the geographic whole, the largest number of illegal emigrants were natives of the provinces of Viipuri and Uusimaa (the principal city of which is Helsinki), where many industrial centers were located - with, for examples, sawmills and other woodworking plants. Besides the southern coastal region, certain places in the interior of the country, like the industrial center of Tampere and the parish of Suojärvi, located north of Lake Ladoga, contributed substantial numbers of their local people to the army of job-hunters clandestinely crossing the border to the Soviet side.

In northern Finland, considerable numbers of illegal emigrants made their departure

from the towns of Kemi and Oulu and surrounding areas, with their forest-based industries. As down south, there were many sawmills, paper mills, etc., in this region, which was likewise hit hard by the Depression. Illegal crossings of the border to the Soviet side also took place frequently from frontier districts, notably on the Karelian Isthmus and up North, as from Kuolajärvi (later renamed Salla, as it is known today). Taking the country as a whole, it is possible that proportionally the largest number of illegal emigrants were natives of Kuolajärvi. From this large parish, according to Irmeli Kasvinnen's study, no less than 358 persons, or 5.2 % of the total local population, crossed the border illegally between 1929 and 1935.⁷⁾

Among the illegal emigrants, a substantial number had become uprooted earlier, having moved to a different locality from their original home, whether to find work or for other reasons. Many industrial towns and rural communities had become temporary places of residence for such people. This was true of at least Helsinki, Kotka, Tampere, Oulu and Kemi. At Suojärvi, there was lively lumbering activity at the turn of the decades of the 1920s and 1930s, and migrant workers arrived there from different parts of Finland looking for work. When no jobs were to be had or workers were laid off, "jumping" the border illegally to look for work on the Soviet side struck many as a natural alternative to forced idleness.

The end of illegal migrations

Various reasons have been found for the significant slowing down of the illegal migratory movement after the year 1933. Evidently, the main factor was the recovery from the economic slump that started to take place in Finland, as reflected by the decreasing unemployment figures after the middle of 1932. Another contributing factor was the opposition of both the Finnish and the Soviet authorities to unsanctioned

Map 1. The Main places of origin and routes to the Soviet Union of the illegal migrants from Finland.

crossings of the frontier. Also the Finnish Communist party in exile in the Soviet Union opposed the illegal migration on the ground that the revolutionary elements ought to stick it out in Finland and operate there

rather than "flee" to the bosom of Mother Russia.

The expiration of the migratory movement was further significantly influenced by the increase in reports about the conditions in

which the emigrants existed. Theirs was by no means an enviable lot; even in comparison with Finland in the grip of the Depression, conditions in the Soviet Union were lamentable. In the early 1930s, the Soviet regime was beset by troubles, especially as far as food supplies were concerned. The shortage of consumers' goods in the country also left many of the Finnish emigrants disenchanted.

The eagerness of the people planning to cross the frontier illegally was also dampened by reports that many of those who had gone over had spent periods even of several months as prisoners under interrogation. Further, word had been received of illegal migrants' being banished to far-away Siberia. Many had attempted to escape back to Fin-

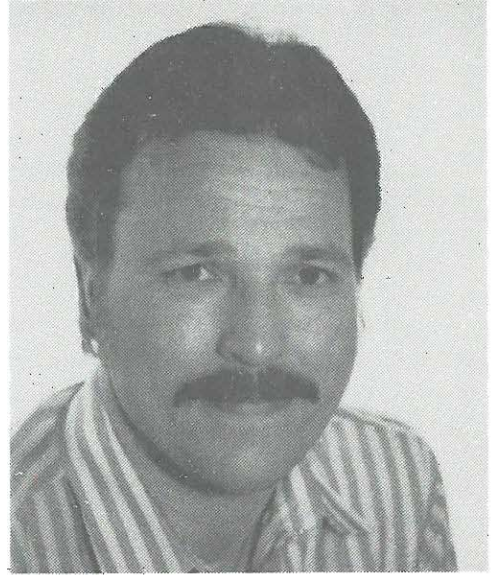
land, as repatriation through legal channels appeared scarcely possible. Of the cases included in the research material, about one-tenth had managed to return to Finland, either legally or illegally.

The picture that can be produced of the illegal emigration from Finland to the U.S.S.R. is naturally imperfect. Owing to the unlawful nature of the matter, it can apparently never yield research data unflawed by gaps. Even so, possibilities of filling out the picture do exist, but they depend above all on the Soviet authorities' lifting restrictions on access to archival and other material. On the other hand, it must be stated that obtaining Western archival material for the present study had proved rather difficult.

Notes

1. See Ellen M. Brennan, Irregular Migration: Policy Responses in Africa and Asia. - *International Migration Review* Vol. XVIII, No 3, Fall 1984, p. 409-410.
2. N.L. Kornijenko Razvitije internacional' nyh svjazej sovet'skogo rabocego klassa v gody pervoj p'jatiletki. - *Istorija SSSR* 6/1979, p. 170.
3. See Irmeli Kasvinen, Salainen muuttoliike Lapin alueelta Neuvostoliittoon vuosina 1929-1935. (Secret emigration from Lapland to Soviet Union in the years 1929-1935). MA Thesis in Finnish-History, Univers. of Tampere 1981 and Matti Lackman, Oliko Neuvosto-Karjala 1930-luvun El Dorado? - Suomalaisten siirtolaisten kokemuksia ja näkemyksiä. (Was Soveit-Karelien the El Dorado of Depression of the 1930's? - Some Experiences and Views of Finnish emigrants) - in the book *Historian - A Prophet watching backwards. A jubileum book dedicated to Mauno Jokipii. Studia Historica Jyväskyläensis* 30. Saarijärvi 1984, p. 215-242.
4. The Archives of the General Consulate in Leningrad (St. Petersburg) is kept in the State Archives in Helsinki. The Archives of the Ministry of Foreign Affairs has been scattered both into the State Archives and into the Archives of the Ministry of Foreign Affairs.
5. See J. Tomaszewski, Z dziejoi Polesia 1921-1939. Zary s stosunkow spoleczno-ekonomicznych. Warszawa 1963, especially p. 138-139; J. Lewandowski, Materialy MSWOJ o polityce narodowosciowej wojska w latach trudziestych. - *Zeszyty Naukowe WAP. Seria Historyczne* 8/29/1963, p. 89; and Alezander Gieysztor et al., *History of Poland*. Warszawa 1968, p. 662, 698, 705.
6. Reino Kero, Migration from Finland to North America in the Years between the United States Civil War and the First World War. - *Annales Universitatis Turkuensis, Ser. B. Part 130*. Vammala 1974, Table 12, p. 91-92.
7. Kasvinen 1981, table 1, p. 3. The numbers of the departures are based on the records of the Register Authorities.

Muutto lapsen ongelmatilan- teena

Jouni Korkiasaari on toiminut tutkijana Siirtolaisuusinstituutissa vuodesta 1980 alkaen. Oheinen artikkeli liittyy hänen keväällä valmistuneeseen tutkimukseensa Paluoppilaiden sopeutuminen, joka on ilmestynyt Siirtolaisuusinstituutin suomenkielisessä sarjassa no 13.

Runsa maantieteellinen liikkuvuus kuuluu nykyisin olennaisena osana kehittyneiden läntisten teollisuusmaiden elämäntapaan. Esimerkiksi Yhdysvalloissa, jossa liikkuvuus on kaikkein suurinta, vaihtaa noin 20% väestöstä vuosittain asuinpaikkaa (Schaller 1972a). Ruotsissa vastaava luku on viime vuosina ollut 13-14 % (yli miljoona henkeä) ja Suomessa 12-13 % (yli 600 000 henkilöä). Useimmat muutot ovat kuitenkin luonteeltaan vain paikallisia, asuinkunnan sisällä tapahtuvia asunnonvaihtoja. Niinpä esimerkiksi Suomessa on viime vuosina noin kaksikolmasosa kaikista muutoista ollut kuntien sisäisiä ja vajaa kolmasosa kuntien välisiä. Suomen ja muiden maiden välisten muuttojen osuus on ollut 2-3 %. (SVT VI A 1978-82; SOS:Be 1981-82.)

Huomattava osa muuttajista on lapsia. Suomessa on viime vuosina (1978-82) muuttanut keskimäärin yli 130 000 alle 15-vuotiasta lasta ja nuorta vuosittain eli noin 22 % kaikista maassamuuttaneista.

Suomesta ulkomaille ja sieltä Suomeen muuttaneissa heitä on ollut yhteensä noin 3 000-4 000 vuodessa. (SVT VI A 1978-82).

Eri tutkimuksista voidaan päätellä, että suurin osa lapsista (60-70 %) on ehtinyt muuttaa vähintään kerran ennen koulunkäyntinsä alkua (Hurme 1978; Schaller 1972a). Tutkimustulosten vertailu on kuitenkin vaikeaa, koska muuttojen määrä on suorassa suhteessa lapsen ikään ja koska tutkitut lapset ovat eri tutkimuksissa olleet yleensä eri-ikäisiä.

Muutto lapsen elämänmuutoksena

Ihminen joutuu elämänsä aikana kokemaan monia tapahtumia ja muutoksia, jotka aiheuttavat hänelle eriasteisia psyykkisiä paineita. Osa niistä liittyy ihmisen jokapäiväisiin toimintoihin, osa taas tiettyihin elämänvaiheisiin kuten koulun aloittamiseen, työelämään siirtymiseen ja eläkkeelle jäämiseen. Lisäksi on monia erityisiä elämän-

tapahtumia, jotka ovat usein äkillisiä ja odottamattomia. Tällaisia ovat esimerkiksi sairaalaan joutuminen, avioero ja muutto. Muutto on siis eräs erityinen elämäntapahtuma, joka aiheuttaa ihmiselle psyykkistä kuormitusta ja pakottaa hänet mukauttamaan toimintojaan äkillisesti vaihtunutta elinympäristöä vastaavaksi. (Vikman 1982.)

Muutto on merkittävä elämäntapahtuma siksi, että siihen liittyy yleensä hyvin monia samanaikaisia fyysisen ja sosiaalisen ympäristön muutoksia. Lapsen elämyksinä nämä muutokset saattavat tuntua erityisen suurilta ja vaikeilta. Muutossa lapsen vakiintunut, tuttu elämänmeno katkeaa. Seurauksena voi olla muun muassa ystäväistä eroaminen, koulun vaihtuminen ja siirtyminen kieleltään ja kulttuuriltaan täysin vieraaseen ympäristöön. Toisaalta muuton vanhemmille aiheuttamat ongelmat saattavat heijastua lapseen: vanhemmilla ei ehkä sen vuoksi ole riittävästi aikaa hänelle. Muuttoon liittyy usein myös perheen sosiaalisessa asemassa ja perhesuhteissa tapahtuvia muutoksia. (Schaller 1972a ja b; Hurme 1978.)

Eräissä tutkimuksissa on pyritty tuomari-menettelyn avulla arvioimaan erilaisten elämänmuutosten lapsille aiheuttamaa psyykkisen kuormituksen määrää. Arviointiperusteena on ollut elämäntapahtuman lapselta vaatiman uudelleensopeutumisen määrä. Hurmeen tekemässä tutkimuksessa (1981) *asunnon vaihto* paikkakunnan sisällä arvioitiin vakavuudeltaan melko vähäiseksi muutokseksi, joka oli verrattavissa lähinnä päivähoitajan vaihtumiseen tai sisaruksen muuttamiseen pois kotoa. *Asuinpaikkakunnan vaihto* sen sijaan arvioitiin jo huomattavasti vaikeammaksi elämäntapahtumaksi, joka on verrattavissa esimerkiksi sisaruksen syntymään tai koulun vaihtoon. Eri ikäkausina muuton vakavuus kuitenkin vaihtelee suuresti. Niinpä paikkakunnan vaihdon arvioitiin olevan sitä vakavampaa mitä vanhempi lapsi on, kun taas asunnon vaihdon merkitys on suurimmillaan 7-10 vuoden iässä, jonka jälkeen sen merkitys vähenee.

Ulkomaille muuton tai sieltä paluun vaikeutta ei Hurmeen tutkimuksessa arvioi-

tu. On kuitenkin selvää, että *vieraaseen maahan muutto* on lapselle huomattavasti vaikeampi elämänmuutos kuin paikkakunnan vaihto maan sisällä. *Paluumuutto ulkomailta* sijoittuu todennäköisesti vaikeusasteeltaan näiden väliin.

Muuton vaikutukset

Kun puhutaan muuton vaikutuksista esimerkiksi lapsiin, ei sillä tietenkään tarkoiteta itse muuttotapahtuman tai paikasta toiseen siirtymisen vaikutusta sinänsä, vaan erilaisten muutosta aiheutuvien *elämänmuutosten vaikutusta*. Puhuttaessa vain muuton vaikutuksista yleensä unohdetaan helposti, että muuttoon liittyvät elämänmuutokset eivät kaikkien kohdalla ole määrältään ja laadultaan samanlaisia eivätkä kaikki koe niitä samalla tavalla, vaikka muutto ja siihen liittyvät elämänmuutokset ulkonaisesti näyttäisivätkin samanlaisilta.

Vikmanin (1982) mukaan on vaikeaa päätellä, mikä merkitys maantieteellisellä liikkuvuudella on lapsen kehitykseen, koska asuinpaikan vaihto kytkeytyy moniin kehitystä sääteleviin tekijöihin. Esimerkiksi perheen taloudellinen asema ja koulutus ovat yhteydessä siihen, miten usein perhe joutuu muuttamaan asunnon tai työpaikan takia ja miten epävakaa perheen elämäntapa on. Vanhempien koulutustaso ja kasvuympäristön epävakaisuus puolestaan vaikuttavat lapsen kognitiiviseen ja sosioemotionaaliseen kehitykseen. Vikman onkin sitä mieltä, että tutkimustulosten nojalla ei voida päätellä, onko muutto olennaisen tärkeä kehitystapahtuma ja riippuvatko sen vaikutukset muuton objektiivisesta vaikeusasteesta ja lasten henkilökohtaisista ominaisuuksista vai onko asuinpaikan vaihto sinänsä lapsen kehityksen kannalta täysin toisarvoinen tekijä.

Muuttoa ja sen jälkeistä tilannetta voidaan tarkastella *stressitilanteena*, joka aiheuttaa muuttajalle psyykkistä kuormitusta. Muuton aiheuttamat elämänmuutokset voidaan tällöin nähdä uhkaärsykkeinä, jotka käynnistävät ihmisen sisäiset puolustusmekani-

nimit tilanteen hallitsemiseksi. Uhan havaittuaan ihminen arvioi sen suuruutta ja ratkaisumahdollisuuksia. Hän ei tietenkään välttämättä koe tilannetta pelkästään uhkaavana, vaan yhtä hyvin hän voi nähdä sen haastavana ja liittää siihen myönteisiä odotuksia. Ihmisen persoonallisista ominaisuuksista ja suhteesta ympäristöön riippuu, millaiseksi hän uhan ja sen ratkaisumahdollisuudet kokee ja miten hän siihen reagoi. Näitä elämänmuutosten ihmisessä käynnistämiä sisäisiä ja ulkoisia prosesseja voidaan nimittää *hallintaprosesseiksi*. (Ks. tarkemmin esim. Lazarus 1966 ja 1974, Vikman 1982.)

Kun stressitilanteen käynnistämät yksilön puolustus- ja mukautumisyritykset epäonnistuvat, syntyy *stressireaktioita*, jotka voidaan määritellä yksilön sopeutumisyrityksiiksi yksilön ja ympäristön ristiriitatilanteessa. Stressireaktiot ovat ihmisessä tapahtuvia hyvinvoinnin häiriöitä, jotka voivat ilmetä monella eri tavalla ja tasolla eivätkä ne aina ole samansuuntaisia. Stressitutkimuksissa nämä reaktiot on yleensä jaettu seuraaviin pääalueisiin (Aho 1982):

- 1) fysiologiset reaktiot / psykosomaattiset oireet kuten väsymys, päänsärky, ärtyisyys, kohonnut verenpaine ja vatsakivut.
- 2) psykologisen tason reaktiot kuten viihtymättömyys, tyytymättömyys ja huononmuuden tunne sekä
- 3) käyttäytymistason reaktiot kuten eristäytyminen, poissaolot, aggressiivinen käyttäytyminen ja koulusuoritusten heikkeneminen.

Esitetty jako on hyvin käyttökelpoinen myös muutosta aiheutuvien reaktioiden tarkastelussa, vaikka eri tason reaktioiden pitäminen erillään onkin jossain määrin keinotekoisia. Tutkimusten mukaan stressin vaikutukset ilmenevät ensin psykosomaattisina (fysiologisina) ja subjektiivisina (psykologisina) oireina ja vasta sen jälkeen käyttäytymisen muutoksina (Aho 1982). On ilmeistä, että pitkään jatkuessaan stressin vaikutukset alkavat ilmetä pysyvinä persoonallisuuden ja käyttäytymisen muutoksina.

Muuton aiheuttamista reaktioista olisi ehkä stressireaktioiden sijasta parempi käyt-

tää nimitystä *hallintareaktiot* (Vrt. Vikman 1982, Hurme 1981). Monissa yhteyksissä on kuitenkin riittävää puhua vain muuton seurauksista ja vaikutuksista yleensä.

Muuton vaikutukset voivat ilmetä monella eri tavalla. Lasten ja nuorten muutto koskeissa tutkimuksissa on useimmiten keskitytty tutkimaan seuraavia persoonallisuuden ja käyttäytymisen alueita:

- psyykkiset ja emotionaaliset häiriöt (psykosomaattiset oireet, poikkeava käyttäytyminen, nuorisorikollisuus yms.),
- kognitiiviset suoritukset (esim. koulumenestys),
- identiteetti (esim. minäkäsitys, etninen identiteetti) ja
- kielellinen kehitys (esim. kielellisen kehityksen häiriytyminen, kaksikielisyys).

Muuton vaikutukset voivat olla sekä myönteisiä että kielteisiä. Tutkimuksissa on kuitenkin yleensä kiinnitetty enemmän huomiota viime-mainittuihin. Tulokset ovat olleet melko vaihtelevia. Schaller (1974c) toteaa alan tutkimuksia käsittelevässä katsauksessaan, että varhaisimmissa, 1930- ja 1940-luvulla tehdyissä tutkimuksissa havaittiin muuttaneiden lasten yleensä menestyvän esimerkiksi koulussa heikommin kuin paikallaan pysyneiden. Myöhemmin tehdyissä tutkimuksissa tulokset ovat olleet epäjohdonmukaisempia: Joissakin tutkimuksissa muuton vaikutukset on todettu kielteisiksi, joissakin taas ei ole havaittu merkittävää vaikutusta. Eräissä, joskin hyvin harvoissa tutkimuksissa on havaittu myös myönteisiä seuraamuksia. Yhteenvedossaan Schaller toteaa, että "kun on osoitettu joitakin lyhytaikaisia muuton vaikutuksia, ne ovat yleensä negatiivisia. Kun tarkastellaan pitempiaikaisia ja vakavampia muuttamisen seurauksia, tutkimustulokset ovat epäjohdonmukaisia."

Tulosten erilaisuus voi Schallerin (1974c) mukaan johtua muun muassa siitä, että sopeutumisen kriteerit on tutkimuksissa määritelty hyvin eri tavoin. Joissakin tutkimuksissa käyttäytymisongelmiksi on luokiteltu melko vähäisetkin muuttoa seuraavat vaikeudet, toisissa taas on kiinnitetty huomio vakavampiin emotionaalisiin häiriöihin

kuten neurooseihin ja nuorisorikollisuuteen. Jos kriteerinä käytetään vähemmän vakavia ongelmia, tulokset yleensä osoittavat muu-
tolla olevan kielteisiä vaikutuksia. Onkin
varsin luonnollista, että useimmat lapset
kokevat muuton jälkeen ainakin lyhyt-
aikaista epävarmuutta ja ahdistusta.

Tulosten erilaisuuteen voivat olla osa-
syyinä tutkimusasetelmissa ilmenevät puut-
teet. Varsinkin ex post facto -tyyppisissä
tutkimuksissa, jollaisia useimmat tutkimuk-
set ovat olleet, on vaikeaa päätellä, ovatko
juuri muuttoon liittyvät tekijät aiheuttaneet
havaittuja ongelmia. Tällaisissa tutkimuksissa
on hyvin vaikeaa ottaa huomioon monien
muuttoa edeltäneiden tekijöiden vaikutus.
(Schaller 1972a.) Tähän viittaa myös Vik-
man (1982) toteamalla, että useimpien
tutkimustulosten tulkinta on vaikeaa, koska
on vertailtu ryhmiä, jotka todennäköises-
ti eroavat toisistaan muidenkin ominaisuuksien
kuin muuttamisen suhteen. Tulosten
ristiriitaisuus voi hänen mukaansa aiheutua
mm. siitä, että muuttaminen ja erityisesti
muuttojen määrä on yhteydessä perheen
sosioekonomiseen asemaan.

Vikmanin (1982) mukaan asuinpaikan
vaihdon aiheuttamien ympäristömuutosten
voidaan olettaa tuottavan lähes kaikille
lapsille *lyhytaikaisia* mukautumisongelmia,
jotka ilmenevät kielteisinä elämyksinä, fysio-
logisina reaktioina ja havaittavina motorisen
käyttäytymisen muutoksina. *Pitkäaikaiset*
seuraukset sen sijaan saattavat jakautua
normaalisti myönteisyys-kielteisyyden ulottu-
vuudella siten, että suurimmalle osalle
lapsista aiheutuu muutosta vain hyvin
vähäisiä ongelmia, kun taas suuria positiivisia
tai negatiivisia vaikutuksia ilmenee
vain harvojen kohdalla. (Ks. myös Schaller
1974b.)

Eräiden tutkijoiden mukaan (Gersten
ym. 1974) muuttoon liittyvien kielteisten
ja myönteisten elämänmuutosten *määrä*
sinänsä säätelee muuton lyhytaikaista kuor-
mitusta, joka ilmenee lähinnä kielteissävyi-
sinä tunne-elämyksinä ja somaattisina oirei-
na. Muutosten *suunnan* he sen sijaan olet-
tavat säätelevän asuinpaikan vaihdon pitkä-

aikaisvaikutuksia. Tähän vaikuttanee myös
muutosten *laatu* ja ajallinen *kesto*.

Muuton vaikutuksia selittävät tekijät

Ihmisten väliset erot elämänmuutosten hal-
lintareaktioissa eli sopeutumisessa voivat
olla huomattavan suuria. Osa niistä selit-
tyy tietenkin sillä, että ihmisten kokemat
tosiasialliset muutokset eli muuton objek-
tiiviset piirteet vaihtelevat sekä määrälli-
sesti että laadullisesti. Tämä ei kuitenkaan
yksistään riitä selittämään sopeutumisessa
ilmeneviä eroja. Eräänlaisena väliintulevana
tekijänä on otettava huomioon ihmisten
erilaiset edellytykset hallita näitä muutoksia.
Näitä edellytyksiä voitaisiin nimittää muu-
ton *hallintaresurssiksi*, jotka voidaan jakaa
toisaalta ihmisen henkilökohtaisiin, persoo-
nallisiin ominaisuuksiin ja toisaalta ympä-
ristön ominaisuuksiin. Persoonallisista omi-
naisuuksista ovat keskeisiä aikaisemmista
kokemuksista opitut käyttäytymismallit kut-
ten se, miten lapsi on oppinut kontrolloi-
maan omaa käyttäytymistään (ks. tarkem-
min Hurme 1981, Pulkkinen 1977). Ympä-
ristön osalta on puolestaan keskeistä se
sosiaalinen tuki, jota muuttajan perhe ja
perheen ulkopuoliset ihmiset pystyvät hänel-
le antamaan.

Ympäristön ominaisuudet voidaan jakaa
ns. prosessi- ja rakenneominaisuuksiin (ks.
Keeves 1972). Prosessiominaisuuksia ovat
esimerkiksi perheenjäsenten väliset suhteet,
vanhempien kasvatuskäyttäytyminen ja kodin
kasvatusilmapiiri. Rakenneominaisuuksia
ovat muun muassa vanhempien koulutus,
sosiaalinen asema ja ikä sekä perheen koko ja
rakenne. Hallintaresurssien kannalta on
prosessiominaisuuksia pidettävä ensisijaisina.
Niiden mittaaminen on kuitenkin empiiri-
sissä tutkimuksissa vaikeaa. Siksi onkin
usein tutkittu vain rakenneominaisuuksia,
jotka ovat luonteeltaan välillisiä ja helpom-
min mitattavia kuin prosessiominaisuudet.

Muuton hallintaa kuvaava malli

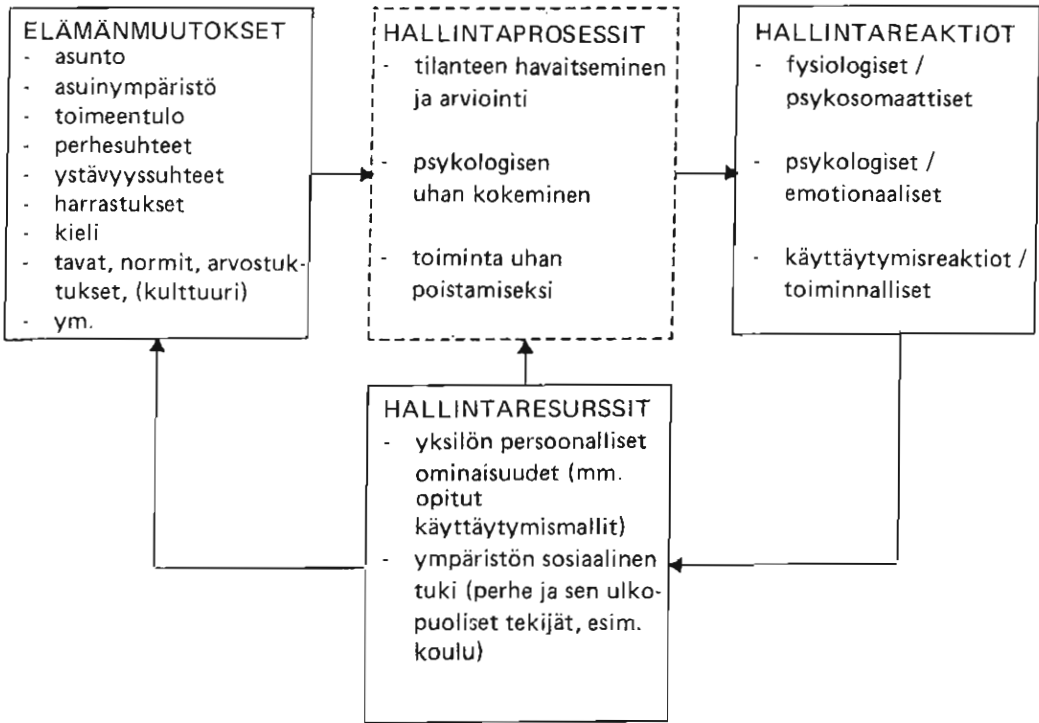
Edellä on tarkasteltu muuton ihmiselle

aiheuttamia elämänmuutoksia ja niiden mahdollisia vaikutuksia hänen käyttäytymiseensä sekä niitä yksilön ja ympäristön ominaisuuksia, jotka ehkäisevät tai edesauttavat näiden vaikutusten ilmenemistä. Tarkastele voidaan tiivistää allaolevan mallin avulla (Korkiasaari 1986).

Muutto voidaan siis nähdä elämäntapa-

tumana, joka aiheuttaa muuttajalle useita samanaikaisia elämänmuutoksia. Niihin sopeutuminen riippuu, paitsi näiden muutosten määrästä ja laadusta, myös muuttajan itsensä ominaisuuksista ja valmiuksista sekä siitä tuesta, jota ympäristö pystyy hänelle uudessa tilanteessa antamaan.

Elämäntapahtuma: Muutto

Lähteet

Aho, S. 1982: Oppilaiden koulussa kokema stressi sekä sen yhteydet työrauhahäiriöihin ja oppituloksiin. Turun yliopisto, kasvatustieteiden tiedekunta, tutkimuksia A: 90.

Gersten, J.C., Langer, T.S., Eisenberg, J.G. & Orzek, L. 1974: Child Behavior and Life Events: Undesirable Change or Change per se? In Dohrenwend, B.S. & Dohrenwend, B.P. (ed.): Stressful Life Events: Their Nature and Effects. Wiley, New York. Pages 159-170.

Hurme, H. 1978: Muuttaminen perheen ongelma-

na. Jyväskylän yliopisto, psykologian laitoksen julkaisuja n:o 209.

Hurme, H. 1981: Life Changes During the Childhood. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research 11. University of Jyväskylä, Department of Psychology.

Keeves, J.P. 1972: Educational Environment and Student Achievement. Stockholm Studies in Educational Psychology, Stockholm.

Korkiasaari, J. 1986: Paluuoppilaiden sopeutuminen. Siirtolaisuusinstituutti, siirtolaisuustutkimuksia A: 13, Turku.

Lazarus, R.S. 1966: Psychological Stress and the

- Coping Process. McGraw-Hill, New York.
- Lazarus, R.S. 1974: Cognitive and Coping Processes in Emotion. In Weiner, B. (ed.): Cognitive Views of Human Motivation. Academic Press, New York. Pages 21-32.
- Pulkkinen, L. 1977: Kotikasvatuksen psykologia. Gummerus, Jyväskylä.
- Schaller, J. 1972a: Residential Change and Various Factors of School Adjustment: A Review of Research. University of Göteborg, Psychological Reports nr 21, vol. 2.
- Schaller, J. 1972b: Residential Change and Emotional Maladjustment in Childhood and Adolescence: a Review of Research. University of Göteborg, Psychological Reports nr 23, vol. 2.
- Schaller, J. 1974a: Residential Change and Academic Performance. University of Göteborg, Psychological Reports nr 6, vol. 4.
- Schaller J. 1974b: Experienced and expected Problems Reported by Children after a Family Move. University of Göteborg, Psychological Reports nr 16, vol. 4.
- Schaller, J. 1974c: Geographic Mobility and Children's perception of their School Situation. University of Göteborg, Psychological Reports nr 21, vol. 4.
- Suomen virallinen tilasto (SVT) VI A: 143-149, 1978-83. Väestömuutokset osa I. Koko maa. Tilastokeskus, Helsinki.
- Sveriges officiella statistik (SOS). Befolkningsförändringar (Be) 1981-82. Del. 3. Statistiska centralbyrån (SCB), Stockholm.
- Vikman, J-P. 1982: Perheen muutto lapsen ongelmatilanteena. Acta Universitatis Tampereensis A 143. Tampereen yliopisto.
-

Suomalaiset lääkärit ulkomailla

Maailman terveysjärjestön arvion mukaan keskimäärin 6 % maailman lääkäreistä työskentelee oman maansa ulkopuolella. Enin osa, 85 %, tästä 'koulutusvuodosta' suuntautuu Yhdysvaltoihin, Englantiin, Kanadaan, Länsi-Saksaan ja Australiaan.

Suomalaisten ulkomaille siirtyneiden lääkärin osuus on viitisen prosenttia lääkärinkunnastamme. Suurin osa tästä runsaan viidensadan lääkärin ryhmästä on siirtynyt Ruotsiin, parisensataa. Keski- ja Länsi-Euroopassa on hieman yli sata suomalaista lääkärinä, kolmanneksi eniten Yhdysvalloissa ja sitten tulevat Afrikan maat ja Lähi-Itä.

Ulkomailla toimivat suomalaiset lääkärit 1986

Ruotsi	190
Norja ja Tanska	17
Muu Eurooppa	120
USA ja Kanada	74
Australia ja Etelä-Amerikka	7
Afrikka	25
Lähi-Itä	21
Kaakkois-Aasia	9
osoite tuntematon	114
yhteensä	577

Suomen Lääkäriliiton selvityksen mukaan ulkomaille siirtyminen ei ole aivan vastavalmistuneen lääkärin ratkaisu. Useimmat ulkomailta toimivista ovat 35-40 -vuotiaita, erikoislääkäreitä ja valtaosin, 60 %, miehiä. Sekä mies- että nimenomaan naislääkäreistä osa on siirtynyt ulkomaille avioliiton tai muiden henkilökohtaisten syiden takia. Osalle siirty-

minen uusiin tehtäviin on ollut luonteva urakehityksen jatko, valtaosa on lähtenyt etsimään hyviä tutkimusmahdollisuuksia ja yleensä syventämään ammattitaitoa.

Ulkomailla nykyisin olevat suomalaislääkärit ovat sitä mieltä, että hyvälle lääkärielle löytyy aina tehtävää. Asemansa on vain ansaittava.

Suomalaisia lääkäreitä on sijoittunut ja edelleenkin voi sijoittua

- kansainvälisten järjestöjen palvelukseen
- kehitys yhteistyöprojekteihin ja lähetyseurojen sairaaloihin
- kansainvälisten ja kansallisten yritysten palvelukseen
- sairaaloihin, avohuoltoon, työterveyshuoltoon
- tutkimusprojekteihin
- yliopistoihin, opettajiksi, tutkijoiksi
- yksityislääkäriksi (yhä vaikeammin)

Hallitseva osa Yhdysvalloissa, Kanadassa, Australiassa ja Sveitsissä olevista suomalaislääkäreistä on tutkimus- tai opetustehtävissä, osin myös Länsi-Saksassa sekä yksittäin Ranskassa, Englannissa, Hollannissa ja Norjassa. Suurin osa Ruotsissa toimivista on käytännön lääkärin tehtävissä, samoin kehitysmaissa ja Lähi-Idän maissa toimivista. Kansainvälisten järjestöjen johtotehtävissä on suomalaislääkäreitä sekä Sveitsissä että Tanskassa.

Suurin osa tätä nykyä ulkomailta olevista suomalaisista lääkäreistä on hakeutunut eri maihin kansainvälisten yhteyksien tai henkilökohtaisten suhteiden avulla. Osa on etsinyt lehti-ilmoitusten välityksellä tavanomaista hakumenettelyä käyttäen, osa ottamalla suoraan yhteyttä sen sairaalan tai

tutkimuslaitoksen johtajaan, jonne on halunnut mennä. Osa on saanut kutsun.

NÄKÖKOHTIA JA KOKEMUKSIA ERI MAISTA

Afrikka

Maailman väestöstä 75 % elää kehitysmaissa, mutta maailman 1.5 miljoonasta lääkäristä vain 20 %.

Afrikassa lääkäritarve on suuri katsoopa sitten nykyistä lääkärimäärää tai terveydelisiä oloja. Kanavia lääkärintyöhön on kuitenkin vähemmän kuin saattaisi ajatella eivätkä kaikki Afrikan valtiot ole edes halukkaita ottamaan vastaan vierasta työvoimaa.

Afrikan terveydenhuolto-olot yleisesti muistuttavat jossain määrin omia olojamme vuosisadan alussa. Tosin sekä terveydellinen että taloudellinen tilanne vaihtelevat huomattavastikin valtiosta toiseen, mutta yhteisiä piirteitä on runsaasti.

Yhteistä on ennen kaikkea köyhyys. Kaikkea puuttuu, erityisesti lääkärin työssä. Huomattava on myös poliittinen epävakaisuus, osin räjähdysalttius. Etelä-Afrikkaa ja Nigeriä lukuunottamatta kaikki Afrikan valtiot kuuluvat bruttokansantuotteen mukaan parinkymmenen maailman köyhimmän valtion joukkoon.

Terveydenhuoltohenkilöstöä on vähän. Asukkaiden määrä yhtä lääkäriä kohden vaihtelee muutamasta tuhannesta useaan kymmeneen tuhanteen. Tosin joissakin kaupungeissa katsotaan jo olevan riittävästi lääkäreitä. Sairaaloita on perustettu varsinkin 70-luvulla, ja edistyksellisimmät valtiot pyrkivät luomaan kattavan terveysasemien verkon, joka olisi vastuussa sekä sairaanhoidosta että terveydenhoidosta.

Terveysongelmista ovat yhä ensisijaisia tartunta- ja loistaudit, paikoin joka kolmas todetuista diagnooseista. Malaria on sairaalaanoton syynä paikoin joka kolmannella potilaalla ja yleisiä ovat aliravitsemuksesta ja epähygieenisyydestä johtuvat vatsa- ja suolistosairaudet. Myös tuberkuloosi ja sukupuolitaudit ovat yleisiä ja urbaanistumisen

seurauksena tapaturmat ovat nopeasti yleistyneet.

Vaikka infektiosairauksien määrä on suuri, on lääkkeitä käytettävissä vain minimaalisesti. Hitaimmin kehittyneissä maissa käytetään lääkkeisiin henkilöä kohti vuodessa vähemmän kuin 1 USD, kehittyneissä maissa yli 70 USD. Itse asiassa kehitysmaissa kolmeneljäsosa väestöstä jää terveydenhuollon peruspalvelujen ulkopuolelle. Kun sairaus on pitkälle edistynyt potilaat tulevat sairaaloihin, jotka sijaitsevat useimmiten kaupungeissa.

Suomen tärkeimpiä virallisia yhteistyö- eli ohjelmamaita Afrikassa ovat Egypti, Kenia, Sambia ja Tansania. Kehitysavustusta annetaan lisäksi Etiopialle, Somalialle ja Sudanille. Terveydenhuollon yhteistyöhankkeista merkittävimmät ovat Egyptissä opetussairaalan sekä parin terveysaseman kehittämisen. Keniassa kehitetään perusterveydenhuoltoa ja Somaliassa tuberkuloosihuoltoa.

Suomalaisia lääkäreitä oli vuoden 1985 aikana Afrikassa kolmisenkymmentä, joista lähes puolet Tansaniassa. Tansania on ollut Suomen yhteistyömaa aina 40-luvulta lähtien, mutta virallisesti 60-luvulta lähtien. Suomalaislääkäreitä yksittäin on myös Angolassa, Somaliassa, Namibiassa, Senegalissa, Svasimaassa, Nigeriassa, Keniassa, Zimbabwessa ja Etelä-Afrikassa.

Afrikan suomalaislääkärit ovat yleensä toimineet lähetysasemien sairaalalääkäreinä, vähäisempi osa terveydenhuollon projektissa. Heidän kertomansa mukaan lääkärin työpäivät ovat pitkiä, viitisentoistakin tuntia, työskentelyolot ovat yleisesti puutteelliset, laboratorio- ja tutkimusmahdollisuudet vähäiset sekä puute lääkkeistä suuri. Ei ole puhdasta vettä, ei instrumentteja, ei röntgenlaitteita eikä filmejä, ei harsotaitoksia, ei senkkatelinettä. Laboratoriovaltaiseen diagnostiikkaan tottunut klinikko on helposti ymmällä. Suomalaislääkärit ovat kokeneet myönteisenä sen, että työ on kiinnostavaa ja monipuolista, "todellista potilastyötä". Työhön sisältyy aina myös opettamista ja jos aikaa olisi, tutkimustakin voisi tehdä.

Vastuullisen potilastyön kehitysmaissa on todettu edellyttävän monipuolista lääketieteellistä kokemusta. On toisella tavoin kuin kehittyneissä oloissa hallittava ts. osattava tehdä itse tavallisimmat laboratoriotutkimukset. Sairaalityön lisäksi joutuu puuttamaan ympäristöterveydenhuoltoon ja kaikkiin mahdollisiin elämisen kysymyksiin. Käytännön vastuu on laajempi kuin teoreettisessa koulutuksessa koskaan olisi voinut ajatella.

Kaakkois-Aasia

Kansantuloltaan ja terveydellisiltä oloiltaan Kaakkois-Aasian valtiot sijoittuvat samaan maailman köyhimpien maiden ryhmään kuin Afrikankin valtiot. Trooppiset sairaudet, tartunta- ja loistaudit ovat yleisiä. Esimerkiksi Bangladeshissä olevat suomalaislääkärit ovat eurooppalaisten trooppisten tautien kurssin lisäksi käyneet leprakurssin Intiassa.

Voimakkaasti uskonnolliset muslimimaat ovat tulijalle myös kulttuurishokki, naislääkäri huomaa tullessaan täydelliseen miesten maailmaan. Mieslääkärit eivät yleensä saa hoitaa naispotilaita, mutta naislääkärit voivat hoitaa sekä mies- että naispotilaita.

Maamme virallisista kehitysyhteistyöväroista ohjataan avustusta Bangladeshiin ja Nepaliin, mutta varsinaisia yhteisiä terveydenhuoltoprojekteja ei ole.

Kaakkois-Aasiassa ulkomaalaisen on lähes mahdotonta saada työlupaa. Nepalissa on oltava jonkun järjestön lähettämänä kehitysyhteistyössä, samoin Bangladeshissä. Ongelmaksi sitten mainitaankin avustusjärjestöjen runsaus.

Lähetysjärjestöt maksavat lääkäreilleen saman peruspalkan kuin muillekin lähettämilleen työntekijöille ja palkka tulee Suomesta.

Lasten koulukysymys Kauko-Idässä on vaikea ongelma. Kotiopettaja tai kirjekurssit ovat lähes ainoa mahdollisuus. Ennen kohdemaahan lähtöä olisi tarkoin otettava selvää maiden historiasta, kulttuurista, tavoista, sää- ja luonnonolosuhteista sekä sai-

rauksien erityispiirteistä. Paikallinen suositteleva olisi eduksi.

Lähi-Itä

Saudi-Arabia ja Yhdistyneet Arabiemiirikunnat ovat arabimaista niitä, joihin suomalaisia etsiytyy, harvemmin Irakiin, Kuwaitiin tai Bahrainiin.

Arabimaat ova rikkaita – Afrikan maihin verrattuna bruttokansantuote on yli satakermainen. Hyvinvoinnin myötä olot ovat kehittyneet, elämänikä pidentynyt, imeväiskuolleisuus pienentynyt ja oppivelvollisuus yleistynyt. Näihin maihin tuotettujen sairaalain taso on huippuluokkaa, myös miehitykseltään. Niitä voidaan hyvin pitää eurooppalaisen opetussairaalan tasoisina.

Tartunta- ja loistaudit, suolistoinfektiot, trakooma ja malaria ovat kuitenkin vielä yleisiä. Laajat rokotuskampanjat on aloitettu 70-luvun puolivälin jälkeen ja muutenkin terveystalvelujen ja väestön terveyden tason kohottamista pidetään yhtenä sosiaalipolitiikan tärkeimpänä alueena.

Arabimaihin etsiytyneet suomalaislääkärit ovat lähes poikkeuksetta erikoislääkäreitä ja kaikki toimivat sairaaloissa, myös yleislääketieteen erikoislääkärit.

Hyvä englanninkielen taito on välttämätön, potilastyössä on lisäksi turvauduttava tulkin apuun, ellei ole opetellut myös arabian kieltä. Ennen Arabimaihin lähtöä kannattaa ottaa yhteyttä niissä toimineisiin suomalaisiin lääkäreihin.

Naisella ei ole asemaa arabimaissa ja liikuminen ulkona on kyseenalaista. Lapset voivat käydä amerikkalaista koulua ja viihtyvät siellä hyvin. Vaimojen on vaikea saada koulutustaan vastaavaa työtä.

Keski-Eurooppa

Keski-Euroopan maista ovat suomalaisten lääkäreiden eniten suosimia sijaintimaita Saksan liittotasavalta ja Sveitsi. Kyse ei ole pelkästään siitä, että aikoinaan lääketiedettä näissä maissa opiskelleet olisivat niihin jääneet: esim. Saksan liittotasavallassa on noin

10 000 suomalaissiirtolaista ja Sveitsi taas on useiden kansainvälisten järjestöjen ja suurten lääkeyritysten kotima.

Muissa Euroopan maissa on vain yksittäisiä suomalaislääkäreitä, osa tutkimus- ja opetustehtävissä, osa käytännön lääkärin tehtävissä.

Lääkärin työkenttänä Eurooppa edustaa urbaania miljöötä ja sivilisaatiosairauksia. Lasten määrä väestössä on jyrkästi vähenevässä ja iäkkäiden lisääntymässä. Lääketiede on korkealla tasolla ja on osin omilla keinoillaan luonut tavoitteistaan terveydenhuollon ongelmia. Taloudellinen tilanne on kaikissa näissä maissa suhteellisen hyvä: lääkäreitä maksimaalisesti, ja lääkäriyöttömyys alkaakin olla yleistä. Eniten on työttömiä lääkäreitä Espanjassa ja Italiassa.

Saksan liittotasavallassa on puolisenastaa suomalaista lääkäreitä, joista valtaosa on sinne avioituneita naislääkäreitä. Paria poikkeusta lukuunottamatta kaikki harjoittavat kuitenkin lääkärinammattia, osa tutkijoina, osa sairaalan erikoislääkäreinä, ja yksityispraktiikan harjoittajakin on, mihin ulkomaalaisen on yleensä vaikea saada lupaa.

Vaikka työllisyystilanne on huono, ovat työskentelyolot hyvät. Työaika sairaaloissa on 40 viikkotyötuntia, päivystys- ja ylityökorvaukset kohtuullisia. Yllätys on ollut, että lääkärit tekevät paljon sellaista, minkä meillä sairaanhoitaja. Suomalaisen lääkärin erikoiskoulutuksella on hyvä maine.

Sveitsin kolmestakymmenestä suomalaislääkäristä ovat sairaalalääkärit ja lääketutkijat asettuneet vakinaisesti Sveitsiin.

Muissa Sveitsissä lääkäreistä alkaa olla ylituotantoa, "vain huippukyvylle löytyy paikka". Erityisesti ansioituneilla tutkijoilla on mahdollisuuksia, koska tutkimusprojekteihin halutaan mielellään ulkomaista työvoimaa kansainvälisten yhteyksien ylläpitämiseksi.

Suomalaislääkärien mielestä sveitsiläinen yhteiskunta on suljettu ja osin konservatiivinen, ainakin naislääkärien kannalta. Puolisojen on vaikea saada koulutustaan vastaavaa työtä ja kotiäidiksi "joutuminen" vieraassa ympäristössä kaventaa vielä ihmissuh-

teita. Asuntoja on vaikea löytää ja ne ovat kalliita. Kulttuurissa on kuitenkin valinnan varaa, ja "kansainvälisyys elämää rikastuttavaa". Kielitaitoa tarvitaan runsaasti, on osattava saksaa, sveitsinsaksaa, ranskaa ja englantia, tietyissä osin myös italiaa. Kannattaa tehdä koekäynti ja hankkia runsaasti taustatietoja. Työlupaa on ylivoimaisen vaikea saada, sen myöntäminen on kanttoerien asia, ja perusteetkin vaihtelevat kanttoerineittäin.

Muut Euroopan maat

Itse asiassa lääkäreitä on ylenmäärin kaikissa EEC-maissa, joissa tehdyn keskinäisen sopimuksen mukaan lääkäreille ei aseteta mitään erityisvaatimuksia hänen siirtyessään EEC-maasta toiseen. Onkin sanottu, että EEC-maissa on löydettävissä 'a doctor mountain'. Erityisen harmissaan tästä sopimuksesta on Englanti, joka on jyrkästi tiukentanut vaatimuksia Kaakkois-Aasiasta tuleville lääkäreille, mutta ei voi tehdä mitään EEC-maiden lääkärin suhteen. Koulutuksen laadun arviointimahdollisuutta ei ole, 5 500 tuntia lääketieteen opetusta kuuden vuoden aikana ja EEC-maan jäsenyys antaa automaattisesti luvan harjoittaa lääkärin tointa. Tosin kielitestit on useissa maissa tehty aiempaa tiukemmiksi. Norjassa ei esimerkiksi enää riitä tyydyttävä ruotsinkieli, vaan kunnallisissa viroissa on hallittava norjankieli. Ranskassa ei voi saada lääkärintoikeuksia EEC-maiden ulkopuolelta, ellei ole opiskellut Ranskassa ja hankkinut maan kansalaisuutta. Stipendiajat ovat tietenkin mahdollisia. Kreikassa ulkomaalainen ei taas voi palvella valtion sairaalassa, ja toisaalta yksityispraktiikan pito on tukehtumassa.

Kannattaa siis tarkoin selvittää tulevat mahdollisuudet, jotka tuntuvat jatkuvasti heikkenevän. Useimmissa maissa lääkärijärjestöt antavat tietoja, joissakin on erityisvirastot ulkomailta tulevia lääkäreitä varten.

Ruotsi

Lähes puolet kaikista ulkomailta olevista

suomalaisista lääkäreistä on hakeutunut ja asettunut Ruotsiin. Ruotsin vetovoima tuntuu siis olevan poikkeuksellinen. Norjassa ja Tanskassa ei ole kuin kymmenkunta kummassakin, Ruotsissa 190 suomalaislääkärinä. Lisäksi on tietenkin toisen polven ruotsin-suomalaisia, mutta heistä ei Lääkäriliitolla ole tietoja.

Osa hakeutuu Ruotsiin henkilökohtaisten yhteyksien avulla, osa lehti-ilmoitusten perusteella normaalia hakumenettelyä noudattaen. Useimmiten Ruotsiin lähdön syynä on jatkokoulutus tai tarve syventää ammattitaitoa. Ruotsiin etsiydytään myös silloin kun erikoislääkäri ei ole saanut koulutustaan vastaavaa virkaa kotimaastaan. Pelkästään taloudellisten syiden takia ei Ruotsiin kannata lähteä, koska palkkataso ei ole korkeampi kuin meillä. Jokaisen vierasmaalaisen lääkärin on Ruotsissa suoritettava parin viikon kurssi sosiaalilääketieteessä tai paremminkin sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännössä.

Ruotsin etuja suomalaislääkärien mielestä on, että se on lähellä, "vain puolentoista tunnin matkan päässä kotimaasta". Valtaosalla on myös ollut ruotsi äidinkielenä jo lähtiesä, joten kotiutuminen on sujunut kitkatta. Sairaaloita pidetään yleisesti hyvinvarustettuina ja nykyaikaisina. Työpäivät ovat pitkät, mutta toisaalta työtahti on kuitenkin rauhallinen. Erikoistumismahdollisuuksia pidetään hyvinä ja tunnustusta annetaan koko erikoiskoulutusjärjestelmälle. Sairaaloissa kaikkia kohdellaan tasavertaisesti kotimaan katsomatta, vain joku harva on sitä mieltä, että vieraan on pinnisteltävä yltääkseen tasaveroiseksi syntyperäisten kanssa.

Suomalaiset ovat yleensä sijoittuneet hyvin. Avohuollossa on suomalaislääkäreitä yllättävän vähän, vaikka Pohjois-Ruotsissa on avoimia avohuollon virkoja. Yksityislääkäreitä on suomalaisissa vain muutama ja yksityispraktiikan aloittaminen on tullutkin yhä vaikeammaksi.

Tutkijan työolot ovat hyvät ja tutkimukseen saa helpommin ja väljemmin varoja kuin Suomessa. Työmahdollisuudet sairaalaviroissa ovat vähentyneet Tukholmassa ja

muissa suurissa asuintaajamissa, vain joillakin erikoislääkäreillä kuten anestesiologeilla ja röntgenologeilla sanotaan olevan työmahdollisuuksia.

Yhteispohjoismaisen 60-luvun alussa solmitun terveydenhuoltohenkilöstön työmarkkinasopimuksen nojalla virkaan asettuminen on vaivatonta: "Varmaan kaikki mahdollinen on täällä järjestetty". Informaatiota ja opastusta saa sekä Ruotsin lääkäriiliitosta, sosiaalivaltionhallituksesta että kyseisen sairaalan tai työpaikan henkilöstöavustajalta. Suomalaista koskevat samat työsuhte- ja palkkausedut kuin ruotsalaisia. Kielikursseillekin on mahdollisuus päästä, jos haluaa. Samoin perheenjäsenet voivat kursilla hankkia kielitaidon, mikä suuresti helpottaa jokapäiväistä elämistä.

E erityisen tärkeänä pidetään koulutusta vastaavan työpaikan löytämistä puolisolille. Tämä on tärkeätä jo sosiaalisista syistä, ettei jää liian eristetyksi.

Lasten päivähoidon järjestys Ruotsissa yleensä helposti eikä koulunkaan suhteen ole suuria vaikeuksia.

Yhdysvallat

Yhdysvaltoihin etsiydytään yleensä jatko-opiskelujen, ammattitaidon syventämisen ja hyvien tutkimusmahdollisuuksien takia. Näin on ollut jo useita vuosikymmeniä ja tuskin Yhdysvaltoihin menevien lääkärin määrä on suhteessa koko lääkärimäärään kovinkaan paljon kasvanut. Tätä nykyä Yhdysvalloissa on runsas puoli prosenttia lääkärimäärästämme eli puolisensataa. Tutkijoita on heistä lähes puolet ja näistä taas useimmat työskentelevät NIH:n (National Institutes of Health) laitoksissa.

Työskentelyoloja pidetään hyvinä, mutta lääkärin työllisyys tilanteen mainitaan jatkuvasti kiristyvän. Syrjäseuduilla tarvitaan vielä käytännön lääkäreitä. Tutkijan asema on erittäin hyvä. Alkuun pääsemiseksi tarvitaan kuitenkin "näyttöä" tutkijan kyvystä. Jos näyttöä tai mainetta on, rahoitus järjestyy helposti. Kilpailu on kuitenkin tutkimuksenkin alalla kiristymässä.

Lapset sopeutuvat hyvin ja ovat innostuneita amerikkalaisissa kouluissa. He oppivat amerikanenglannin erittäin nopeasti.

Tietoja olisi hyvä hankkia etukäteen. Amerikkalainen järjestelmä on monimutkainen ja jonkinlainen paikallinen yleisinformatio saattaisi helpottaa asioiden selville saamista.

Ulkomaisen lääkärin on — saadakseen harjoittaa lääkärin ammattia USA:ssa — suoritettava ns. FLEX-tutkinto (Federal Licensing Examination), joka on kolmipäiväinen ja jonka tarkoituksena on selvittää tietoja niin perusopetukseen kuuluvissa kuin kliinisissä aineissa.

Periaatteessa jossakin osavaltiossa suoritettu FLEX-tutkinto on voimassa myös muissa osavaltioissa. Poikkeuksia saattaa kuitenkin olla.

Kanada

Kanadaan on perinteisesti suuntautunut varsin runsaasti siirtolaisia, myös suomalaisia; lääkäreitä kuitenkin vain muutama. Kanada edustaa länsimaista vaurasta ympäristöä. Lääkäreistä on joka kolmas saanut koulutuksensa ulkomailla, mikä osoittaa siirtolaislääkärien runsautta. Maassa ei ole varsinaisesti

lääkäripulaa, mutta ei ylituotantoakaan. Harvaanasutuilla, kaupunkikeskuksista etäisillä paikkakunnilla saattaa ulkomainen lääkäri saada viran, mikäli kanadalaista hakijaa ei ole. Työlupien ja lääkärin ammatinharjoittamislupien saanti on osavaltioiden varassa ja jossakin määrin vaihteleva. Kaikilta ulkomaisilta lääkäreiltä vaaditaan kuitenkin ennen ammatinharjoittamisluvan saantia tutkinto, jonka järjestää Kanadan lääkäriliitto.

Australia

Australiaan on muiden siirtolaisten ohella kulkeutunut myös siirtolaislääkäreitä. Australian runsaasta 30 000 lääkäristä lähes joka seitsemäs on ulkomainen. Suomalaislääkäreitä on vain muutama yliopistotehtävissä. Australiassa varsinaista lääkärin ylituotantoa ei vielä ole. Maahan pyrkii kuitenkin lääkäreitä kaikkialta maailmasta, ja näiden pätevyyden tutkiminen on keskitetty yhdelle yhteistyöelimelle, Australian Medical Councilille. Sen tenteistä kaksi ensimmäistä voi suorittaa Euroopassa, mutta kliinisen tentin Australiassa. Suomalaista erikoislääkärin tutkintoa ei ole hyväksytty suoralta kädeltä ja erikoislääkärien oikeuksien saaminen voi viedä vuosia.

Summary:

According to estimates by the World Health Organization, on average six per cent of doctors worldwide work outside their own country. This flow of doctors, however, is not directed towards countries which suffer from a shortage of doctors, but towards industrialized countries.

Almost 600 doctors have left Finland, representing some five per cent of the medical profession. Interestingly enough, a substantial number - some 200 - have moved to Sweden. Central and Western Europe have claimed well over one hundred Finnish doctors, the USA, Canada and Australia together almost the same number, and Africa, the Middle East and Southeast Asia around thirty each. Over a hundred doctors who have moved abroad have failed to leave forwarding addresses with the Finnish Medical Association.

Some time ago, the Finnish Medical Association sent a questionnaire to Finnish doctors living abroad, to which half of them replied. The investigation revealed that moving abroad is not a vogue of fashion; these doctors have left in order to seek specialist training, to improve their professional skills and to gain experience in research. Since working conditions have turned out to be satisfactory, they remained on a permanent basis.

Most doctors have moved abroad at the best working age - 35 to 40 - and men slightly more often than women. Most had previously specialized, and left for the specific purpose of obtaining further training. Some have married abroad and have therefore settled in the new home country.

Finnish doctors in Sweden usually work in hospitals. Some work in research institutes and

some ten or so as university professors - one is a Nobel Prize winner. Those who have moved to Sweden have easily found employment and the Swedish authorities "have done all they can" to help the immigrants. Many of these doctors belong to Finland's minority of Swedish-speaking Finns, and their moving away is considered a major drawback by those left behind.

Most of the Finnish doctors working in the United States, Canada, Switzerland and West Germany are research scientists and work at universities or in other institutions. In general they find that opportunities for research are good, but the demand for proof and results is exacting. Most of those who moved to Central Europe have settled there permanently; part of those who moved to the United States return after some time, but the proportion is small.

Finnish doctors in developing countries note that work is heavier and working conditions unbelievably poor, but in general they consider their work meaningful, as "really working with patients". These doctors also complain of insufficient channels for co-operation in development.

In their advice for the Finnish doctors who contemplate moving abroad, those who have gone on ahead emphasize the importance of a good command of languages - as well as openness. Professional language is usually picked up rapidly, social language more slowly and the use of nuances takes even longer. Previous familiarization with the culture and social conditions of the country in question and willingness to work hard are recommended. One must earn one's position - it does not fall into your lap.

Ismo Söderling
Visiting Scholar
University of Michigan/Bentley Historical
Library

BENTLEY HISTORICAL LIBRARY- koti Michiganin Historiallisille Kokoelmille

Ann Arborissa Michiganissa toimii eräs USA:n tunnetuimmista yliopistoista, vuonna 1837 perustettu The University of Michigan. Yhtenä yliopiston tutkimuskirjastona toimii Bentley Historical Library (Library-nimike on tässä käsitettävä varsin laajasti, sillä itse asiassa laitos toimii myös arkistona ja tutkimuslaitoksena). Kirjaston kokoelmat tunnetaan nimellä "Michigan Historical Collection". Kirjasto sai Bentley'n nimen, kun samanniminen suku vuonna 1972 lahjoitti varat uudelle kirjastorakennukselle. Hieman monimutkaista mutta toisaalta tyyppillistä amerikkalaiselle yliopistoelämälle, joka paljolti toimii lahjoitusten varassa. Michiganin historialliset kokoelmat perustettiin vuonna 1935. Alku oli vaatimaton. Laitoksen entisen pitkäaikaisen johtajan Robert M. Warnerin mukaan tuolloin oli "yksi hyvä idea, hieman apurahoja ja rutosti uskoa tulevaisuuteen". Bentley Historical Libraryn suojissa on myös Michiganin siirtolaisuuteen liittyviä kokoelmia. Toisaalta laitos on moderni ja ekspansiivinen, joten toiminnan tunteminen voi olla hyödyllistä pohdittaessa Siirtolaisuusinstituutin kehityslinjoja.

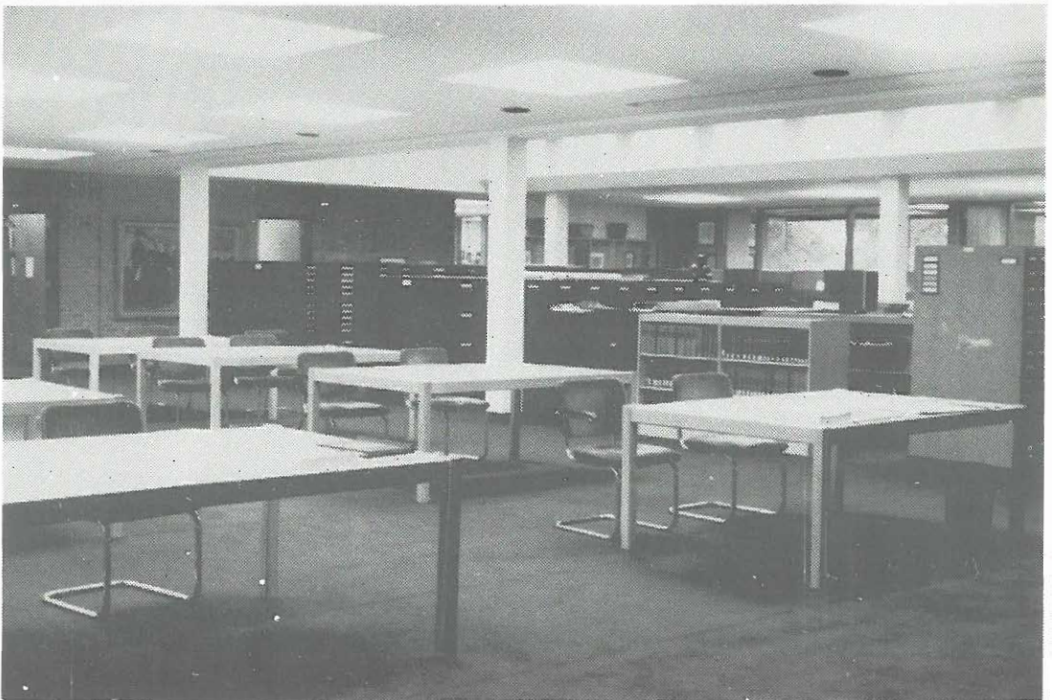
Michiganin Historiallisten Kokoelmien syntyy vuonna 1935 vaikutti eniten se, että osavaltiosta puuttui historiallisten dokumenttien taltiointiin keskittyvä laitos. Tilanne kokoelmien kohdalla muuttui ratkaisevasti, kun ne vuonna 1938 liitettiin

Michiganin yliopiston yhteyteen. Samalla kokoelmien yhdeksi tehtäväksi tuli toimia osavaltion virallisena valtionarkistona. Tänä Michiganin Historialliset Kokoelmat (Bentley Historical Libraryssä) käsittävät 40 miljoonaa käsikirjoitusta, 500 000 valokuvaa, 45 000 painotuotetta (lähinnä kirjoja ja karttoja) sekä 2 500 mikrofilmirullaa. Yhteensä kokoelmat sisältävät n. 6 000 hyllymetriä erilaista arkisto- ja kirjastomateriaalia. Kirjasto sijaitsee Suomesta USA:han suuntautuneen siirtolaisuuden tärkeimmällä kohdealueella, ja siellä on myös tähän muuttoliikkeeseen liittyvää materiaalia. Laajan materiaalin hallinta vaatii suuren ja hyvin koulutetun henkilökunnan. Bentley Historical Libraryn vakinaiseen henkilökuntaan kuuluu nykyisin 15 henkeä. Nämä jakaantuvat tutkimushenkilöstöön sekä tekniseen ja toimistohenkilökuntaan. Tutkimushenkilöstö kerää, analysoi ja luettelee materiaalia. Varsinaisesti tämä työ tehdään itse kirjastossa. Laitokseen kuuluu myös kenttätyötä tekevää henkilökuntaa, jonka tehtävänä on kartoittaa osavaltion alueella olevaa materiaalia ja hankkia sitä mahdollisuuksien mukaan laitoksen suojiin. Teknisen henkilökunnan tehtävänä on mm. konservoida saatua materiaalia. Tähän liittyen laitoksella on ns. prosessointihuone. Kolmannen ryhmän muodostaa toimistohenkilökunta. Bentley Historical Libraryn johtajana on

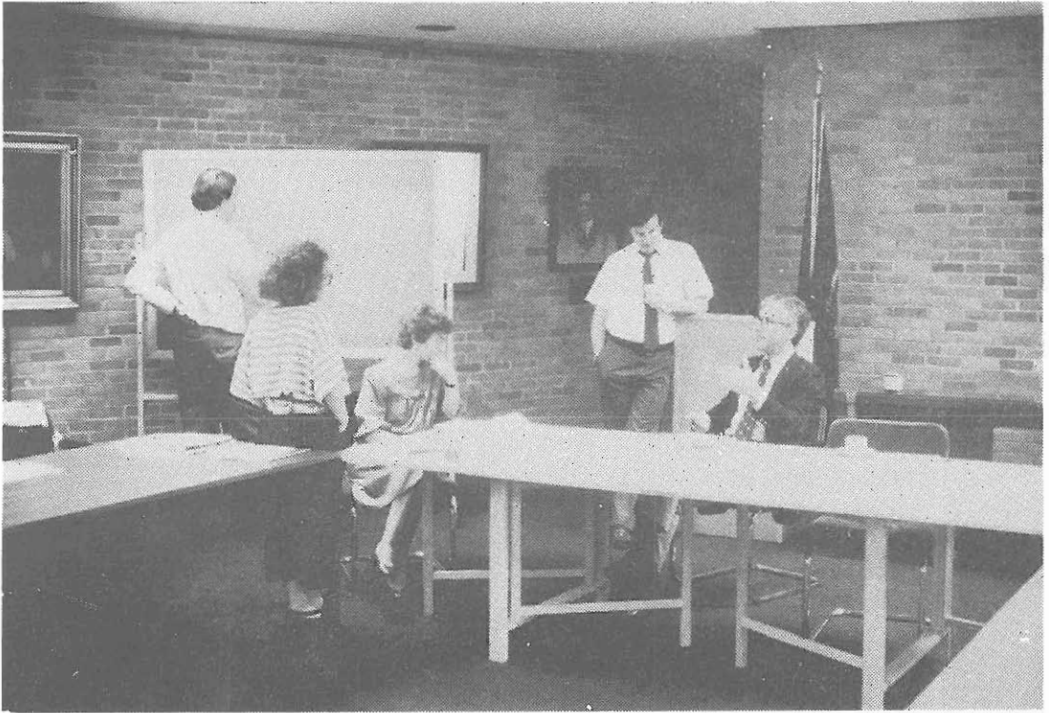
toiminut vuodesta 1981 lähtien tohtori Francis X. Blouin, Jr. Tämä artikkeli perustuu osittain häneltä saatuihin haastattelutietoihin. Muina haastateltavina ovat olleet apulaisjohtaja William K. Wallach ja arkistonhoitaja Nancy R. Bartlett. Johtaja Blouinin mukaan kirjasto saa toimintarahoituksensa useista lähteistä. Tärkein tässä suhteessa on University of Michigan, jonka myöntämällä vuositaisella määrärahalta (nykyisin n. 350 000 \$) kustannetaan lähinnä vakinaisen henkilökunnan palkat. Tämän lisäksi talon johto aktiivisella toiminnallaan hankkii vuosittain lahjoituksia ja apurahoja noin 150 000 \$ edestä. Kirjastolla on toimiva "Friends of the Bentley Historical Library"-yhdistys, jonka toiminta tuottaa vuosittain n. 50 000 \$. Edelliseen liittyen havaitsemme, että Bentley Historical Libraryn kokonaisbudjetti on n. 550 000 \$ vuodessa.

Bentleyn hallinto on varsin yksiviivainen amerikkalaiseen tapaan. Laitoksen johtajalla on suuri toimintavalta; hän voi suhteellisen itsenäisesti esimerkiksi erottaa tai palkata henkilökuntaa, organisoida julkaisuja näyttelytoimintaa jne. Lisäksi kirjastolla on kaksi kertaa vuodessa kokoontuva johtokunta (Executive Committee), jolle kuuluu lähinnä ns. suurten toimintalinjojen vetäminen ("the policy of the library").

Bentley Historical Libraryn vuosittainen käyttäjämäärä on arkistonhoitaja Nancy Bartlettin mukaan noin 3 000 henkeä. Nämä jakaantuvat kolmeen lähes yhtä suureen ryhmään: opiskelijoihin, ammattimaisiin käyttäjiin (tutkijoihin ja viranomaisiin) sekä ns. maallikkokäyttäjiin eli lähinnä sukututkijoihin tai vastaaviin. Palvelut ovat ilmaisia. Käyttöä kuitenkin valvotaan siten, että esimerkiksi opiskelijat tarvitsevat oppiaineeltaan todistuksen siitä, että kirjaston

Yleisnäkymä Bentley Historical Libraryn lukusalista ja kortistoista.

Bentley Historical Libraryssä järjestettiin 19.8.1986 arkisto-symposium. Väliajalla keskustelu kävi vilkkaana. Laitoksen henkilökunnasta kuvassa johtaja Francis X. Blouin, Jr. (oikealla) ja apulaisjohtaja William K. Wallach (toinen oikealta).

palvelut edistävät heidän opintojaan. Käyttäjämäärä on pysynyt vuosittain suhteellisen tasaisena. Bartlettin mukaan suurimmat käyttäjäluvut saavutettiin vuosina 1976 ja 1981; kymmenen vuotta sitten olivat USA:n itsenäistymisen 200-vuotisjuhlallisuuDET, ja siitä taas viiden vuoden kuluttua TV:ssä esitettiin tunnettua "Juuret"-sarjaa. Molempien vaikutuksesta sukututkijoiden kiinnostus perhehistoriaansa kohtaan kohosi väliaikaisesti.

Bentley Historical Libraryssä oleva aineisto on monipuolista ja sisältää mm. julkishallinnolta ja poliittiselta elämältä, liike-elämältä, eri ammattiryhmiltä, kirkoilta, eri etnisiltä ryhmiltä sekä University of Michiganilta saatuja kokoelmia. Varsinaisia siirtolaisuuteen liittyviä yksittäisiä lahjoituksia on useitakin. Nämä etnisiin kokoelmiin kuuluvat aineistot eivät ole kuitenkaan

valta-asemassa Bentleyssä. Apulaisjohtaja William Wallachin mukaan 5 % käyttäjistä tarvitsee siirtolaisuuteen liittyvää materiaalia (toisaalta Michiganin laajempi asuttaminen alkoi vasta 1800-luvun puolenvälin jälkeen, joten kirjaston useimmilla lahjoituksilla tai lahjoittajilla voidaan katsoa olevan siirtolaistaustaa). Wallachin mukaan siirtolaisuutta koskevan materiaalin keruuta hidastaa ensinnäkin se, että yhteisöt ja yksilöt tekevät sängen harvoin lahjoituksia. Ilmeisesti materiaaliin liittyvä tunnearvo on vielä liian suuri. Toinen selitys niukalle siirtolaisuusmateriaalille on kenttätyöntekijöiden vähäisyys. Tilannetta parantaisi haastateltavan mukaan huomattavasti se, jos muuttoliikettä koskevan kirjallisen materiaalin tallentamista varten olisi siirrettävä mikrofilmi-kalusto. Kirjaston aineistosta 99 % on saatu lahjoituksena, joten ostetun materi-

aalin, esimerkiksi vanhojen karttojen, osuus on varsin vähäinen. Bentleyyn hankintapolitiikka on amerikkalaisittain ajatellen varsin poikkeuksellinen.

Bentley Historical Librarylla ei ole omia julkaisusarjoja. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö laitoksen puitteissa olisi julkaisu-toimintaa. Henkilökunta osallistuu aktiivisesti seminaareihin ja kongresseihin tuottaen tällä tavoin alaan liittyviä julkaisuja. Toisaalta henkilökunta voi olla mukana erillisissä julkaisuhankkeissa. John X. Blouinin ja entisen johtajan Robert M. Warnerin toimittamina on esim. vuonna 1979 julkaistu teos: "Sources for the Study of Migration and Ethnicity", jossa on myös Suomea koskeva luku. Kirja helpottaa ratkaisevasti esim. amerikansuomalaisiin liittyvää tiedonkankintaa USA:ssa. Vuosina 1974-75 laitoksella työskenteli tutkimus-assistenttina Turun yliopiston nykyinen kulttuurihistorian vt. professori Keijo Virtanen. Hän hankki ja järjesti Bentleyssä amerikansuomalaisiin liittyvää materiaalia. Suomalaisia koskeva aineisto esiintyy ryhmiteltynä hänen laatimassaan käsikirjassa: "MICHIGAN HISTORICAL COLLECTION – The Suomi (Finnish) Collection".

Tulevaisuus esittää arkisto- ja kirjasto-toimelle useita haasteita. Johtaja Blouinin mukaan ATK-sovellutusten käyttöönotto on tässä suhteessa keskeinen. Laitoksella on kaksi mikrotietokonetta ja materiaalia ollaan parhaillaan siirtämässä keskitettyyn tiedonhallintajärjestelmään. Toisaalta ATK-yhteyksiä on luotu alan keskustiedostoihin. Työ on kuitenkin vasta alussa, ja tulevaisuuden suunnitelmissa onkin varsinaisen ATK-käyttöhenkilöstön palkkaaminen. Toisena tulevaisuuden haasteena on alueellisen keräystoiminnan tehostaminen. Tässä suhteessa uskotaan eri alueellisissa toimintapisteissä tapahtuvalla mikrofilmauksella olevan suuri merkitys. Apulaisjohtaja Wallachin mukaan tulevaisuudessa olisi keskityttävä uusien siirtolaisryhmiä koskevien materiaalien keräämiseen ja tallentamiseen. Nykyisin Aasiasta ja Väli-Amerikasta on USA:han huomattavaa muuttoliikettä ja tätä koskevaan keräys- ja

tutkimustoimintaan olisi ryhdyttävä välittömästi. Samoin Wallachin mukaan USA:n mustaa väestönosaa koskeva taltiointi on liian vähäistä.

Bentley Historical Libraryn keskeisenä tehtävänä on edistää Michiganin historiaan liittyvää tutkimusta. Sen toiminta on muovautunut toimivaksi yli 50 toimintavuoden kuluessa, joka käytännössä merkitsee tiivistäen seuraavaa:

- Bentley Historical Libraryssa ei ole katsottu aiheelliseksi organisatorisesti erottaa kirjastoa ja arkistoa toisistaan. Tutkijoiden ja tutkimustoiminnan palvelamisen kannalta henkilökunnan on hallittava molemmat tiedonlähteet.
- Kokoelmien karttumisen kannalta on alueellisen keräystoiminnan tehostaminen koettu tärkeäksi. Tässä suhteessa pidetään yhtenä keskeisenä toimintamuotona paikan päällä tapahtuvaa mikrofilmausta.
- Tulevaisuudessa pyritään tehostamaan uusiin siirtolaisryhmiin liittyvää keräystoimintaa. Suomalaisittain ajatellen asian voisi esittää siten, että meillä olisi suunnattava entistä enemmän mielenkiintoa maassamme asuvia uusia siirtolaisia (lähinnä pakolaisia) kohtaan.
- Bentley Historical Libraryllä on toimiva Friends-järjestelmä, joka tukee laitoksen toimintaa taloudellisesti merkittävästi. On luonnollista, että tällaisen yhteisön merkitys sosiaalisena taustajaksi tukiyhteisönä on myös huomattava.
- Amerikkalaiseen tapaan kirjastolla on myös vapaaehtoisia työntekijöitä. Esimerkiksi yliopiston rehtorin eläkkeellä oleva sihteeri tekee viikottain kirjastossa kaksi palkatonta työpäivää. Talon pitkäaikaisin työntekijä (12 vuotta) on myös tällainen ns. vapaaehtoistyöntekijä.
- Erityisen ATK-henkilöstön saaminen on Bentley Historical Libraryssä havaittu välttämättömäksi. ATK:hon liittyvä tiedon tallentaminen ja hyödyntäminen on

katsottu niin keskeiseksi toimintakentäksi, että ilman omaa henkilöstöään se saattaa haitata muiden perinteisten toi-

mintojen (esim. tutkimus-, näyttely- ja konferenssitoiminnan) suorittamista ja kehittämistä.

Summary

The Bentley Historical Library, constructed in 1973, is a research library of the University of Michigan, and it houses a collection of personal papers, organizational records, newspapers, printed materials, photographs, maps and atlases relating to the history of the state of Michigan and the University of Michigan. Known as the Michigan Historical Collections since its founding in 1935, the collection has developed over the years into one of the extraordinary breadth. Collections housed in the library document all facets of state history including exploration and discovery, territorial days, migration and ethnicity, industrialization, urbanization etc. Beyond these general topics, the holdings support the study of local history. The library contains material relating to the history of every county in the state as well as most cities and townships. Although focused on state history, the collections are also used to support research on national and international topics. In all, the library has grown to include 40 million manuscript items comprising 6 500 collections and measuring 20 000 linear feet, 500 000 photographs, 45 000 printed volumes and 2 500 reels of microfilm.

The main purpose of the Bentley Historical Library is to promote research on the history of

Michigan. Since the Michigan Historical Collections in the Bentley Historical Library is a collection more than 50 years old, the following aspects have been considered important in the Bentley Historical Library:

- The Library and the Archives are not organizationally separated; the staff has to be familiar with all sources, whether in book, manuscript or visual formats, to give the best assistance.
- In collection of more material, emphasis has been put on the local collection activities. Microfilming on-site is considered one important method collecting for material, although most new accessions are acquired in hard copy rather than filmed.
- In the future collecting activities will focus in part on new migration groups, which are not as well-documented as the older European immigrant groups (e.g., Hispanic and Arab immigrants to Michigan).
- The financial support of the "Friends" group has been considered useful for the work of the Bentley Historical Library. Naturally the usefulness of such an organization is valuable also as a social background and support system.

TIEDOTUKSIA

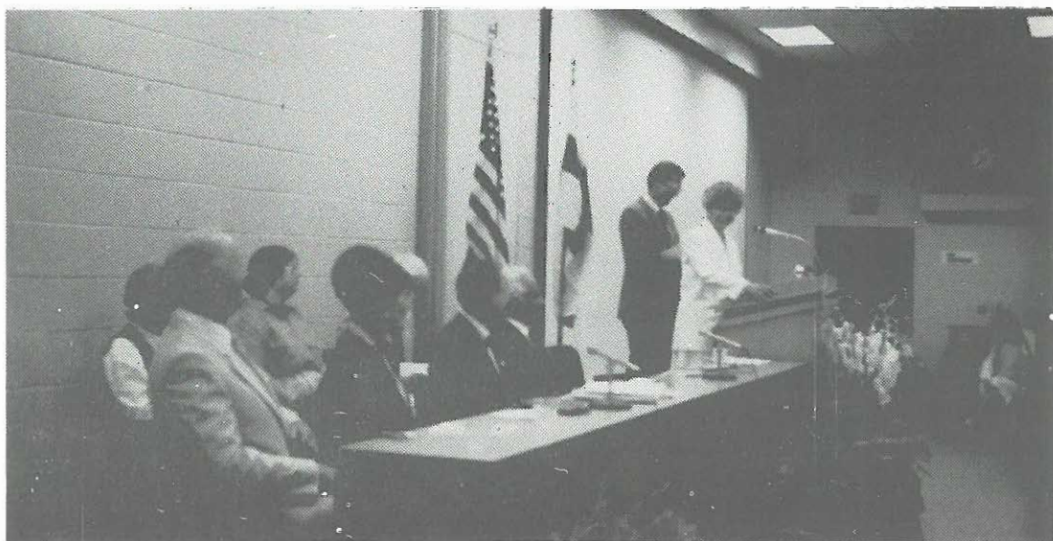
REUNION OF SISTERS, conference, held in Minneapolis-St. Paul, Minnesota, June 17-22, 1986

Sponsored jointly by the Universities of Minnesota and Kuopio, the conference was attended by some 200 persons, 50 of them from Finland. It was inspired by the life-work of the Finnish playwright Minna Canth, an early pioneer of the women's liberation movement. The program was the first of its kind dealing in breadth and depth with the work, position and motives of Finnish, Finnish-American and American women. The participants were representatives of the arts and sciences and political life of North America and Finland. In addition to the

lectures and speeches given, the program included meetings of working groups composed of representatives of different branches of scholarly research. The Finnish chairman of the History Working Group was Olavi Koivukangas.

The next Reunion of Sisters conference will be held in August 1987 in the city of Kuopio, Finland. Warm thanks are due to Marianne Wargelin-Brown, Carl Ross and the rest of the organizers of this year's conference.

(Olavi Koivukangas)

Mrs. Diane Magrath opening the Reunion of Sisters conference at the Earl Brown Center. Seated up front, at the left are ex-Ambassador to Finland Mr. and Mrs Keith Nyborg.

Pan-Scandinavian Collaboration in Migration Studies

A center for migration studies, The Norwegian Emigration Center, opened its doors at Stavanger, Norway, in June this year. In honor of the occasion, the directors of corresponding institutions in the other Nordic countries met there to take a look around and to discuss various forms of collaboration. The Norwegian center is concentrating, at least in the beginning, on assisting genealogical researchers and, in particular, the

descendants of Norwegian emigrants in North America. The close relations between The Norwegian Emigration Center and the tourist trade is reflected by the fact that the center is temporarily based in the city's biggest hotel. The city of Stavanger has given the new cultural center a warm welcome and the problem of a permanent location for its headquarters is expected to be solved shortly.

The heads of the several Scandinavian institutes of migration studies: Olavi Koivukangas (left), of Turku, Finland; Helle Otte, Aalborg, Denmark; Hans Eyvind Naess, Stavanger, Norway; and Ulf Beijbom, Växjö, Sweden.

The matters dominating the discussions were the computerizing of data and the possibilities of collaboration in this area as well as the preparations being made to

celebrate in 1988 the 200th anniversary of the European settlement of Australia. In February of that year, a seminar will be held in Melbourne on Scandinavian emigration to

The Norwegian Emigration Center, which was founded in 1986, is presently housed in temporary quarters but hopes to be able to move to these premises in downtown Stavanger, where the municipal bureau of social affairs is now located.

Australia. The hope has been expressed that the Nordic countries would assemble a joint exhibit to depict pictorially emigration from Scandinavia to Australia. A duplicate exhibit might be put together to tour the four Fennoscandian countries.

Thanks are due to Dr. Hans Eyvind Naess for making the good arrangements for the meeting and enabling the participants to become acquainted with unique Norwegian scenery. The discussions took place partly on a tour of Stavanger Fjord.

Olavi Koivukangas

KÄYNNISSÄ OLEVIA TUTKIMUKSIA

Sisko Helena Bauer

Psykologinen tutkimus Saksan liittotasavaltaan muuttaneista suomalaisista naisista

Maastamuuttoa voidaan kokonaisuutena katsoen verrata uuteen tilanteeseen, joka asettaa ihmisen tähänastisista poikkeavien vaatimusten ja haasteiden eteen: siirtolaisen on opittava sopeutumaan uuteen kulttuuripiiriin, sen erilaisiin tapoihin ja tottumuksiin, hänen on omaksuttava vieraan kielen käyttö jne.

Naiselle muutto vieraaseen maahan saattaa lisäksi merkitä siirtymistä ympäristöön, jonka naiseen kohdistamat odotukset ja vaatimukset poikkeavat huomattavastikin jo totutuista elämäntavoista. Tämän vuoksi naiset voivat, kunkin maan olosuhteista riippuen kokea siirtolaisuuden kahdessa mielessä: he eivät siirry ainoastaan maantieteellisesti maasta toiseen, vaan samalla he joutuvat myös luopumaan tähänastisesta historiallis-sosiaalisesta asemastaan ja vaihtamaan sen ko. maassa vallitseviin naisille asetettuihin rooleihin perheessä, työelämässä ja koko yhteiskunnassa.¹

Suomalaisen naisen kannalta muutto Ruotsiin tai muihin Pohjoismaihin ei tuone suuriakaan muutoksia hänen tähänastiseen asemaansa, mutta jo vähän kauempana, kuten esimerkiksi Saksan liittotasavallassa, on havaittavissa eroja tässä suhteessa. Suomalaisien naissiirtolaisten saksalaisessa ym-

päristössä kokemat ongelmat liittyvätkin lähinnä ihmissuhteisiin sekä heihin kohdistettuihin odotuksiin ja rooleihin naisina.

Korkeasta koulutustasosta ja hyvästä kielitaidosta huolimatta vain noin kolmasosa Saksassa asuvista suomalaisista naisista käy ansiotyössä kodin ulkopuolella (Suomessa vastaava luku on yli 90 %).² Osasyynä tähän voidaan pitää tiettyjen yhteiskunnan tarjoamien etujen ja palvelujen niukkuutta (esim. lasten päivähoito), jossa heijastuu saksalaisen yhteiskunnan naiselle suomien mahdollisuuksien rajallisuus: kotiäidin työ on Liittotasavallassa suosittu ja -päinvastoin kuin Suomessa - yleisesti hyväksytyin ja arvostetuin äidin tehtäväkenttä. Lisäksi osapäivätyön vähäisyys, aviopuolison riittävät tulot sekä koulutusta vastaavan työpaikan puute vaikuttavat osaltaan suomalaisäitien kotiinjäämiseen siinäkin tapauksessa, että pelkkä lasten- ja kodinhoito ei täyty heidän elämälle asettamiaan toiveita ja vaatimuksia. - Toisaalta on varsin mielenkiintoista saada selville, kuinka moni Länsi-Saksassa asuva suomalaisäiti on tyytyväinen asemaansa ja työhönsä perheen piirissä - etu, joka Suomen oloissa ei useinkaan ole mahdollista.

Edellä mainittujen, lähinnä suomalaisten naisten yhteiskunnallista asemaa koskevien

näkökohtien lisäksi tutkimuksessa on tarkoitus selvittää muita, kuten esimerkiksi läheisiin ihmissuhteisiin ja kultturellisiin eroihin pohjautuvia ristiriitoja, mutta myös näihin liittyviä henkilökohtaisia toimintamahdollisuuksia ja -edellytyksiä tämänpäivän saksalaisessa yhteiskunnassa.

Työn painopisteenä tulee olemaan suomalaisten naisten suhtautuminen saksalaisen yhteiskunnan naisille asettamiin vaatimuksiin ja odotuksiin, sekä toisaalta heidän kokemiansa vaikeuksien ja mahdollisuuksien kuvaaminen ja selvittäminen. Tässä yhteydessä tullaan kiinnittämään erityistä huomiota osittain jo kotimaassa hankittuihin tietoihin ja kokemuksiin sekä lisäksi tiettyihin henkilökohtaisiin tekijöihin erilaisten tilanteiden hallinnassa.

Vaikka varsinainen tutkimus kohdistuu-kin ainoastaan suomalaisiin naispuolisiin siirtolaisiin, odotetaan sen tulosten antavan tietoja yleensäkin naisten kokemista vaikeuksis-

ta, heidän käytettävissään olevista mahdollisuuksista ja niiden rajoituksista Saksan Liittotasavallassa.

Tutkimusaineiston kokoaminen tapahtuu kyselylomakkeiden sekä suullisten haastattelujen avulla. Työn rahoittaja on Suomen Akatemia; tieteellisenä tukijana toimii Prof. Dr. Bernhard Kraak, Frankfurtissa sijaitsevan Institut für Internationale Pädagogische Forschung - instituutin johtaja.

Viitteet:

1. Martinson, Sonja: Kulturell identitet. Invandrarkvinna i Sverige. Rapport från Svenska Unescorådets seminarium den 4-5 oktober 1978 om invandrarkvinnornas kulturella identitet. Var Gard, Saltsjöbaden, Stockholm 1979.
2. Tuomi-Nikula, Outi: Die gut integrierten Finninnen der Bundesrepublik. Deutsch-Finnische Rundschau, Nr. 45/85.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN KIRJASTOON SAAPUNEITA JULKAISUJA PUBLICATIONS RECEIVED

Muuttoliikekirjallisuus

ALLWOOD, Jens & al., Barn, språkutveckling och flerspråkighet - En kritisk översikt. Socialdepartementet. Utredningar om språkminoriteter i förskoleåldern. Göteborgs universitet, institutionen för lingvistik. Augusti 1982. 290 s.

ANDERSSON-BROLIN, Lillemor, Etnisk bostads-segregation. Stockholm 1984. 272 s.

APPELO, Carlton E., Deep River. The C. Arthur Appelo Story. Wahkiakum County, Washington. Copyrighted 1978. 117 s.

APPELO, Carlton E., A Pioneer Scrapbook of the Columbia River North-Store Communities Wahkiakum and Pacific Counties, Washington, 1900-1985. Copyright 1986. Printed by Pacific Printing Co., Ilwaco, Washington. 133 s.

BATELAAN, Peter, The Practice of intercultural education. Commission for Racial Equality, 1983. Printed in London. 82 s.

Bibliography on economic and social aspects of voluntary return migration. Intergovernmental Committee of Migration (ICM). Printed in Switzerland 1985. 39 s.

BOYD, Sally, Language survival: A study of language contact, language shift and language choice in Sweden. Gothenburg Monographs in Linguistics, 6. Department of Linguistics, University of Göteborg. Kållered 1986. 244 s.

CHRISTENSEN, Elisabeth Riber & PEDERSEN, John, Bibliografi over dansk-amerikansk udvandrerhistorie. Den danske udvandring til USA fra 1840 til 1920 og den dansk-amerikanske historie til 1983. Udvandrerarkivets skriftserie: Udvandrerhistoriske Studier nr. 1. Aalborg Universitetsforlag 1986. 243 s.

IV Conférence des Associations des Immigrés en Europe, Runö - 8, 9, 10 Mars 1985 - Suede. L'Europe les immigrés et l'avenir le droit des immigrés á la participation. Stockholm 1986. 118 s.

Cultural Pluralism and Cultural Identity. The Experience of Canada, Finland and Yugoslavia. Final Report of the Unesco Joint Study on Cultural Development in Countries Containing Different National and/or Ethnic Groups. Unesco 1985. Printed in France. 223 s.

ERIKSSON, Lars-Gunnar (red.), Solidaritet med flyktingar och invandrare. En rapport från arbetsmarknadsdepartementets konferens med folkrörelserna, kursgården Sundbyholm den 17-18 mars

1986. Malmö 1986. 196 s.

FJELLSTRÖM, Phebe, Swedish-American Colonization in the San Joaquin Valley in California. A study of the acculturation and assimilation of an immigrant group. Studia Ethnographica Upsalensia. XXXIII. Uppsala 1970. 157 s.

FOSTER, Sis & OLKIEWITCZ, Eva, En teoretisk analys av invandrades anpassning ur ett psykologiskt och socialpsykologiskt perspektiv. En litteraturstudie. CD1-uppsats, 1984. Stockholms universitet, psykologiska institutionen. 74 s.

GARNER, Mark, Swedes in Melbourne. A Contemporary Ethnographic Survey. Scandinavian-Australian Migration Project. Monograph No. 1. 52 s.

GRANINGER, Göran & al., Emigranter - en bok om den stora utvandringen till Amerika. Höganäs 1971. Printed in GDR 1971. 144 s.

GUNNARSON, Karl, Som emigrant i Kanada. Stockholm 1942. 238 s.

HOERDER, Dirk (ed.), "Struggle a Hard Battle". Essays on Working-Class Immigrants. Northern Illinois University Press 1986. 375 s.

HOVING, Johannes, Vasabarnens från Amerika trenne resor i fars och mors land 1924, 1929, 1933. Stockholm 1935. 408 s.

HUOVINEN, Sulo (red.), Värmlandsfinnar. Om finnskogens historia och kultur. Kulturfonden för Sverige och Finland. Stockholm 1986. 130 s.

HÖIJER, Arvid & FORSELLES, Georg af, Guld och gröna skogar. Stockholm 1935. 350 s.

IVARS, Ann-Marie, Från Österbotten till Sörmland. En undersökning av emigration och språklig anpassning. Akademisk avhandling. Helsingfors universitet, historisk-filologiska sektionen. Ekenäs 1986. 236 s.

KURELEK, William & ENGELHART, Margaret S., Unelma uudesta maailmasta eli kertomus Pohjois-Amerikan eurooppalaisista siirtolaisista. Suomentanut Kaija Pakkanen. Printed in Belgium, 1986. 48 s.

LANDELIUS, Otto Rob. (utgivna och kommenterade av), Amerikabreven. Förord av Vilhelm Moberg. Halmstad 1957. 236 s.

LEWIS, G. J., Human Migration. A Geographical Perspective. First published in the United States of America in 1982. 220 s.

MATTSON, H., Den Nya Svenska Kolonien i Minnesota - Nord-Amerika. Goda land för Emigranter, på de billigaste villkor vid Lake Superior jernbanan. Kristianstad, 1872. 41 s.

- MÖLSÄ, Tuula & STENIJ, Marita, Självuppfattning hos finländska grundskole-elever som flyttat från Sverige till Finland. Pro gradu -avhandling i psykologi, hösten 1985, Åbo Akademi. 169 s.
- NATCHEV, Eija & SIREN, Ulla, Modersmål, fadersmål, hemspråk? Föräldrars språkplaner 1985. Högskolan för lärarutbildning i Stockholm, Förskolllärlinjen. Stockholm 1986. 92 s.
- NESSER, Anne, "Se oli kurja käyä koulusa". Bruket av inre och yttre lokalkasus i sverigefinska skolbarns språk. Doktorsavhandling, Uppsala universitet, 1986. Motala 1986. 160 s.
- OLSSON, Nils William, Swedish Passenger Arrivals in New York 1820-1850. The Swedish Pioneer Historical Society, Chicago, Illinois. Also published as: Acta Bibliothecae Regiae Stockholmensis VI. Printed in Sweden, Stockholm 1967. 392 s.
- Omkielisten sosiaalipalvelujen saatavuutta selvittäneen työryhmän muistio. Työryhmämuistio 1985 41, Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki 1985. 47 s.
- OUVINEN-BIRGERSTAM, Pirjo, Identitet - en deskriptiv analys. Lunds universitet, psykologiska institutionen, 1982, 54 s.
- PALOMÄKI, Hilka & PULKKINEN, Vuokko, Tvåspråkighet som redskap mot kulturell pluralism. C-kurs i socialt arbete. Göteborgs universitet, Institutionen för socialt arbete. Vårterminen 1986. 63 s.
- PEDERSEN, Erik Helmer, Pionererne. Politikens Danmarkshistorie. Politikens Forlag A/S 1986. 337 s.
- Pehr Kalm, matka Pohjois-Amerikkaan 1747-1751. Pehr Kalm, en resa till Norra Amerika 1747-1751. Näyttely 25.6.-14.9.1986 Utställning. Helsingin yliopiston kirjasto. Helsinki 1986. 40 s.
- Per Lindeströms resa till Nya Sverige 1653-1656 skildrad av honom själv i hans handskrift "Geographia America eller India occidentalis beskrifningh". Utgiven av Nils Jacobsson. Stockholm 1923. 200 s.
- Pohjois-Norjan suomalaisten opas. Tuottaja: Nordisk Video A/S, Kirkkonieni. Oppaan tiedot perustuvat v. 1985 ja osin talven 1986 tilanteeseen ja lukuihin. Helfjord Boktryckeri A.s. Vesisaari (Vadsö). 72 s.
- ROGERS, Andrei, Migration, Urbanization and Spatial Population Dynamics. Printed in the USA. Published in 1984. 358 s.
- ROSS, Carl & WARGELIN BROWN, Marianne (eds.), Women Who Dared. The History of Finnish American Women. Parta Printers, MN, USA, 1986. 164 s.
- RUNG, Grete, Barn i et fremmed land - Finske børn på Roskildeegnen fra 1941. Srättryck fra: ROMU, Årsskrift for Roskilde Museum, 1984-85. S. 181-204.
- Ruotsinsuomalaisen puhelinluettelo ja palveluhakemisto 1984-85. Telefon- och servicekatalog för finländare i Sverige. RSKL. Mariehamn 1984. 114 s.
- Ruotsinsuomalaisten kulttuurihakemisto 1985. Sverigefinnarnas kulturkatalog 1985. 40 s.
- RÖNNHOLM, Raimo, Suomalainen siirtolaisoppilas oman ja ruotsalaisen kulttuurin vuorovaikutuksessa. Tutkimus Ruotsissa asuvien suomalaisten siirtolaislasten minäkuvan, kulttuuriin samaistumisen sekä kieli- ja kansallisasenteiden välisestä yhteydestä. Kasvatustieteen lisensiaattityö, Turun yliopisto, 1982. 232 s.
- SANGREGORIO, Inga-Lisa, Där invandrarna bor. Om etnisk boendekcentration. SIV Debatt. Linköping 1984. 36 s.
- SCHÄFER, Herman, Betriebliche Ausländerdiskriminierung und gewerkschaftliche antidiskriminierungspolitik. EXpress Edition GmbH. Rieden 1985. 233 s.
- Suomalaisten siirtolaisten asemaa Ruotsin sosiaali- ja terveydenhuollossa käsittelevän suomalais-ruotsalaisen SFINKS-työryhmän III raportti. Sosiaali- ja terveysministeriö, maaliskuu 1986. 40 s.
- SIHVO, Tuire, Muutokset sosiaalipalvelujen käytössä sekä vertailu Suomi-Ruotsi. Sosiaalihalitus, Suunnittelu- ja tilastotoimisto. Julkaisusarja no 14, 1984. Helsinki 1984. 69 s.
- SINKKONEN, Sirkka & MILEN, Anneli (eds.), Toward Equality. Proceedings of the American and Finnish Workshop on Minna Canth, June 19-20, 1985 Kuopio. Kuopion yliopiston julkaisuja, yhteiskuntatieteet. Tilastot ja selvitykset 1/1986. Kuopio 1986. 176 s. †liitteet.
- SIPILÄ, Tuire & VEHNIAINEN, Aira, Ruotsista Suomeen palanneiden oppilaiden koulumenestys ja sopeutuminen sekä opetuksen järjestäminen. Pro gradu -tutkielma, erityispedagogiikka, Jyväskylän yliopisto, kevät 1985. 226 s.
- Suomalaisten kanssa avioituneiden ulkomaalaisten akkulturoituminen Oulussa. Oulun yliopisto. Kulttuuriantropologian kulttuurin tutkimusprosessi-seminaarin ryhmätöyraportteja I. Oulu 1986. 87 s.
- Svenska som andraspråk. Grundläggande färdigheter. SÖ, Kommentarmaterial Lgr 80. Liber Utbildningsförlaget. Stockholm 1985. 207 s.
- THERNSTROM, Stephan & al. (eds.), Harvard Encyclopedia of American Ethnic Groups. Printed in the USA, Second printing, 1981. 1076 s.
- THURESON, Birger, Lilja, flyktingflickan från Ingermanland. Den Kristna Bokringen. Avesta 4/85. 222 s.
- Vanhus muuttajana Ruotsin ja Suomen välillä. Sosiaalihalituksen raporttisarja 13/1985. Ruotsin ja Suomen sosiaalihalitukset. Helsinki 1985. 45 s.
- VARJO, Uuno, Development of Finnish Communities in the Vicinity of Thunder Bay, Ontario. Oulun yliopiston maantieteen laitoksen julkaisuja, 96. Oulu 1985. s. 81-113.
- WHITTLESEY, Marjorie T., Ilma Ruth Aho, a Worker in His Field. Faith and Courage of a Finnish Missionary. Printed in the USA. First

edition 1985. 181 s.

WIDÉN, Albin, Amandus Johnson, svenskamerikan. En levnadsteckning med företal av Prins Bertil. Stockholm 1970. 251 s.

WIDÉN, Albin, Nu blommar prärien. Stockholm 1945. 373 s.

WIDÉN, Albin, Nybyggarliv i Svensk-Amerika. Minnesbilder och kulturtraditioner. Helsingborg 1972. 226 s.

VIRTANEN, May-Lis, Invandrarbarnen och fosterlandet. Liber Förlag. Lund 1985. 126 s.

Är lagom bäst? Om kulturmöten i Sverige. Statens invandrarverk. Helsingborg 1984. 153 s.

Muut julkaisut

Album Amicorum. Kirja- ja kulttuurihistoriallisia tutkimuksia Eeva Mäkelä-Henrikssonille 29.7.1986. Helsingin yliopiston kirjaston julkaisuja 50. Helsinki 1986. 200 s.

AROMAA, Kauko (ed.), Jani, the Butcher's Son. The Autobiographical Papers of Jani, the Butcher's Son. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, 77. National Research Institute of Legal Policy, 77. Valtion painatuskeskus 1986. 129 s.

AULIN-AHMAVAARA, Pirkko & al., Työvoiman kysyntä- ja tarjontatekijöiden tarkiste. Työvoimaministeriö, Suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia selvityksiä, 67. Helsinki 1986. 49 s.

BLOM, Vieno, Sompavaaran valtiat. Wolloongaba, Australia, 1977. 185 s.

BLOM, Vieno, Suvorovin tytär. Suomi Newspaper, Darra, Queensland, 1973. 232 s.

BLOMBERG, Beatrice Zeidler, Mellersta Östern. Linköping 1986. 56 s.

Employment and manpower policy measures in Finland. Inventory 1982-1985. Suomen Työllisyys- ja työvoimapolitiittiset toimenpiteet. Inventaari 1982-1985. Työvoimaministeriö, Suunnitteluosasto, Työvoimapolitiittisia selvityksiä, 66. Valtion painatuskeskus 1986. 142 s.

Faravid 9-85. Pohjois-Suomen Historiallisen Yhdistyksen Vuosikirja, 1985. Toim. Marjatta Aittola. 197 s.

Fenno-Ugrica Suecana. Tidskrift för finsk-ugrisk forskning i Sverige, nr. 8. Uppsala 1986. 197 s.

J.V. Snellman ja sanomalehdistö. Kuopiossa 6. ja 7. helmikuuta 1981 pidetyn Snellman ja sanomalehdistö -seminaarin alustukset. Kuopion Isänmaallisen Seuran julkaisuja, Aarni 19. Helsingin yliopiston monistuspalvelu 1981. 91 s.

JULKU, Kyösti, Kvenland - Kainuunmaa. Studia Historica Septentrionalia, 11. Pohjois-Suomen Historiallinen Yhdistys. Jyväskylä 1986. 196 s.

KOIVULA, Osmo, Huuhausainerikokset ja niiden kontrolli: tilanne Suomessa 1960-luvulta 1980-luvulle. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, 76. Helsinki 1986. 282 s.

KOUTANIEMI, Leo (ed.), Characteristics and Delimitation of Nordic and Mountain Areas. Proceedings of a Symposium of the IGU Study Group

on Development in Highland and High-latitude Zones Held in Guelph-Sudbury, Canada, 20-26 July, 1985. Oulun yliopiston maantieteen laitoksen julkaisuja, 97. Reprint from NORDIA 20:1. Kuusamo 1986. 142 s.

KOUVO, Juha, Työllistämistuki ja tukityön kokeneminen. Työvoimaministeriö, Suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia tutkimuksia, 59. Helsinki 1986. 151 s.

LIPÉN, Keijo, Työvoimatoimistot työvoimapolitiikan toteuttajina. Työvoimaministeriö. Suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia tutkimuksia, 62. Helsinki 1986. 290 s.

MANNINEN, Juha (toim.), Aufklärung und Französische Revolution I. Ein Symposium zur Ideen- und Wissenschaftsgeschichte in Oulu 29.11.1985. Oulun yliopiston Historian laitoksen julkaisuja, 3. Oulu 1986. 231 s.

Nordiska samarbetsorgan. Pohjoismaisia yhteistyö-elimiiä. NU-serie 1986:1. Stockholm 1986. 288 s.

Forskningsprogram för NordREFO, nordiska arbetsgruppen för regionalpolitisk forskning, 1985/86:3. Universitetsforlaget. 112 s.

RAHKILA-RISSANEN, Pirkko, Työllisyyden edistäminen talouden ns. kolmannessa sektorissa. Työvoimaministeriö, Suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia selvityksiä, 65. Helsinki 1985. 161 s.

RANTALA, Olavi, A Study of Housing Investment and Housing Market Behaviour. Suomen Pankki, sarja B:40. Helsinki 1986. 117 s.

Regionalpolitik i brytningstid. Rapport från ett forskningssymposium i Korsör. NordREFO 1985/86: 1-2. Universitetsforlaget. 203 s.

Runomaratontologia 1984. Toimittanut Risto Ahti. Lahden Runomaratont ry. Mikkeli 1984. 184 s.

Runomaratontologia 1986. Toimituskunta: Risto Ahti, Sirkku Huovilainen, Liisa Salo. Lahden Runomaratont ry. Mikkeli 1986. 246 s.

SIRÉN, Reino & HEISKANEN, Markku, Victimization to violence. Results from a national survey 1980. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, 74. Helsinki 1985. 47 s.

STARCK, Christian & al., Svensk service och kultur i huvudstadsregionen. Pääkaupunkiseudun julkaisusarja A 1983:8. Huvudstadsregionens publikationsserie A 1983:8. Helsingfors 1984. 88 s. + liitteet.

Storbypolitik i Norden. NU-serie 1985:7. Storbypolitikprojektet 1985. Nordisk embedsmandskomite for regional politik (NERP). Stockholm 1986. 168 s.

Suomen aluerakenteen näköaloja. Seutusunnitelmien valtakunnallinen tiivistelmä vuoteen 2010. Ympäristöministeriö, Seutusunnittelun keskusliitto. Helsinki 1986. 415 s.

Suomen historia V. Kansallisen heräämisen aika. Espoo 1986. 415 s.

Suomi Finland. Teksti: Mirja Lindgren. Gummerus, Jyväskylä 1981. 63 s.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN JULKAISUT

Siirtolaisuustutkimuksia

- A 1 Koivukangas, Olavi: Suomalainen siirtolaisuus Australiaan toisen maailmansodan jälkeen. Kokkola 1975, 262 s.
- A 2 Virtaranta, Pertti: Amerikansuomen sanakirja. (in press)
- A 3 Kalhama, Maija-Liisa (toim.): Ulkosuomalaisuuskongressin 27. - 28.6.1975 esitelmät ja puheenvuorot. Jyväskylän Kesä - Jyväskylä Arts Festival 24.6. - 3.7. 1975. Turku 1975, 104 s.
- A 4 Koivukangas, Olavi, Narjus, Raimo ja Sivula, Sakari (toim.): Muuttoliikesymposium 1975. Esitelmät ja keskustelut. Ruissalon kongressihotelli, Turku 20. - 21.11.1975. Vaasa 1976, 186 s.
- A 5 Jäykkä, Eva ja Kalhama, Maija-Liisa (toim.): USA:n 200-vuotisjuhlaseminaari 1976, esitelmät ja tuntisuunnitelmat. Ruissalon kongressihotelli, Turku 2. - 3.6.1976. Vaasa 1977, 142 s.
- A 6 Sundsten, Taru: Amerikansuomalainen työväenteatteri ja näytelmäkirjallisuus vuosina 1900-39. (English Summary: Finnish-American Workers' Theater and Dramaliterature 1900-39). Vaasa 1977, 103 s.
- A 7 Munter, Arja (toim.): Ruotsiin muuton ongelmat. Ruotsin siirtolaisuuden seminaari 4. - 5.5.1978. Esitelmät ja keskustelut. Vaasa 1979, 247 s.
- A 8 Koivukangas, Olavi, Lindström, Kai, Narjus, Raimo (toim.): Muuttoliikesymposium 1980. Hotelli Rantasipi, Turku 19. - 20.11.1980. Esitelmät ja keskustelut. Turku 1982, 402 s.
- A 9 Korkiasaari, Jouni: Ruotsista Suomeen vuosina 1980-81 palanneet. Turku 1983, 289 s.
- A 10 Juntunen, Alpo: Suomalaisten karkottaminen Siperiaan autonomian aikana ja karkotetut Siperiassa. Helsinki 1983, 210 s.
- A 11 Söderling, Ismo: Maassamuutto ja muuttovirrat - vuosina 1977-78 kunnasta toiseen muuttaneiden elinolosuhdetutkimus. Turku 1983, 430 s.
- A 12 Jaakkola, Magdaiena, Ruotsinsuomalaisten etninen järjestäytyminen. Turku 1983, 130 s.
- A 13 Korkiasaari, Jouni: Paluoppilaiden sopeutuminen. Turku 1986. 260 s.
- A 14 Muuttoliikesymposium 1985. (painossa)

Migrationstudier

- B 1 Widén, Bill: Korpobor i Amerika. Åbo 1975, 197 s.
- B 2 Wester, Holger: Innovationer i befolkningsrörligheten. En studie av spridningsförlopp i befolkningsrörligheten utgående från Petalax socken i Österbotten. Stockholm 1977, 221 s.

Migration Studies

- C 1 Kero, Reino: Migration from Finland to North America in the Years between the United States Civil War and the First World War. Vammala 1974, 260 pages.
- C 2 Koivukangas, Olavi: Scandinavian Immigration and Settlement in Australia before World War II: Kokkola 1974, 333 pages.
- C 3 Karni, Michael G., Kaups, Matti E. and Ollila, Douglas J. (eds.): The Finnish Experience in the Western Great Lakes Region: New Perspectives. Vammala 1975, 232 pages.

- C 4 Kostiainen, Auvo: The Forging of Finnish-American Communism, 1917-1924. A Study in Ethnic Radicalism. Turku 1978, 225 pages.
- C 5 Virtanen, Keijo: Settlement or Return: Finnish Emigrants (1860-1930) in the International Overseas Return Migration Movement. Forssa 1979, 275 pages.
- C 6 Pilli, Arja: The Finnish-language Press in Canada, 1901-1939. A Study in the History of Ethnic Journalism. Turku 1982, 328 pages.
- C 7 Koivukangas, Olavi (ed.), Scandinavian Emigration to Australia and New Zealand Project. Proceedings of a Symposium Feb. 17-19, 1982, Turku, Finland. Turku 1983, 138 pages.
- C 8 Koivukangas, Olavi, SEA, GOLD AND SUGARCANE Attraction Versus Distance; Finns in Australia 1851-1947. Turku 1986, 402 s.
- C 9 Karni, Michael G., Koivukangas, Olavi, Laine, Edward W., Proceedings of FINN FORUM'84 5. - 8.9.1984. Turku 1986. (in press)

Erikoisjulkaisut

- Niitemaa, Vilho, Saukkonen, Jussi, Aaltio, Tauri ja Koivukangas, Olavi (eds.): Old Friends - Strong Ties, the Finnish Contribution to the Growth of the USA. USA:n 200-vuotisjuhlajulkaisu. Vaasa 1976, 349 pages.
- Koivukangas, Olavi ja Toivonen, Simo: Suomen siirtolaisuuden ja maassamuuton bibliografia. A Bibliography on Finnish Emigration and Internal Migration. Turku 1978, 226 s.
- Koivukangas, Olavi (red./toim.): Utvandringen från Finland till Sverige genom tiderna: Siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin kautta aikojen. 2. painos, Turku 1981, 100 s.
- Kalhama, Maija-Liisa (toim./red.): Suomalaiset Jäämeren rannoilla - Finnene ved Nordishavets strender. Kveniseminaari 9. - 10.6.1980 Rovaniemellä. Kveneseminaari i Rovaniemi 9. - 10.6.1980. Turku 1982, 235 s.

Monistesarja

Tutkimuksia - Forskningsrapporter - Research Reports. No 1 - 1983:

Arja Munter, Muuttoliike ja viihtyvyys Läntisellä Uudellamaalla. Turku 1983, 65 s.

Tutkimuksia - Forskningsrapporter - Research Reports. No 2 - 1984:

Siirtolaisuuden ja maassamuuton tutkimus. Suomen muuttoliikkeiden pääpiirteet sekä selvitys tutkimustilanteesta ja -tarpeesta. Turku 1984, 101 s.

Tutkimuksia - Forskningsrapporter - Research Reports. No 3 - 1985:

Muuttoliikkeitä koskeva tutkimuspoliittinen ohjelma. Turku 1985, 23 s.

Tutkimuksia - Forskningsrapporter - Research Reports. No 4 - 1985:

Matti Simpanen: Turun lähtömuuttotutkimus. Turusta vuonna 1984 muualle Suomeen muuttaneet. Turku 1985, 108 s.

Aikakauslehti

Siirtolaisuus - Migration. Ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Julkaisuja voi tilata osoitteella

Siirtolaisuusinstituutti

Piispankatu 3

20500 Turku

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN VALTUUSKUNTA
THE COUNCIL OF THE INSTITUTE OF MIGRATION
1986

Kunniapuheenjohtaja prof. Jorma Pohjanpalo
 Puheenjohtaja prof. Vilho Niitemaa

Ministeriöt

Opetusministeriö
 Työvoimaministeriö
 Ulkoasiainministeriö

Varsinainen jäsen

Hall.siht. Fredrik Forsberg
 Kansliapääll. Taisto Heikkilä
 Toim.pääll. Tom Söderman

Varajäsen

Kultt.siht. Raija Kallinen
 Os.pääll. Holger Quick
 Lehd.siht. Pirkkoliisa O'Rourke

Julkiset yhteisöt

Turun kaupunki

Ap.kaup.joht. Pentti Lahti

FL Christer Hummelstedt

Korkeakoulut

Helsingin yliopisto
 Joensuun yliopisto
 Jyväskylän yliopisto
 Kuopion yliopisto
 Oulun yliopisto
 Tampereen yliopisto
 Turun kauppakorkeakoulu
 Turun yliopisto
 Vaasan korkeakoulu
 Åbo Akademi

Prof. Lars Huldén
 Prof. Veijo Saloheimo
 Ap.prof. Erkki Lehtinen
 Prof. Paavo Piepponen
 Prof. Uno Varjo
 Ap.prof. Olli Kultalahti
 Prof. Jaakko Saviranta
 Prof. Terho Pulkkinen
 Vs.prof. Kauko Mikkonen
 Prof. Bill Widén

Prof. Yrjö Blomstedt
 FT Pekka Hirvonen
 Dos. Toivo Nygård
 Prof. Sirkka Sinkkonen
 Prof. Kyösti Julku
 Vs.yliopett. Pekka Rissanen
 Hall.joht. Arno Leino
 Dos. Jorma Kytömäki
 Ap.prof. Tarmo Koskinen
 Prof. Sune Jungar

Vapaat yhteisöt ja järjestöt

Kirkon ulkomaanasiain toimikunta
 Mannerheimin Lastensuojeluliitto
 Pohjola-Norden Yhdistys ry.
 Samfundet folkhälsan i
 Svenska Finland rf.
 Seutusunnittelun Keskusliitto
 Suomalaisuuden Liitto
 Suomen Nuorison Liitto
 Suomen Väestötieteen Yhd. ry.
 Suomi-Amerikka Yhd. Liitto
 Suomi-Seura ry.
 Svenska Finlands Folktings-
 fullmäktige
 Turun yliopistosäätiö
 Unioni Naisasialiitto Suomessa
 Varsinais-Suomen Maakuntaliitto
 Väestöliitto

Tutk.lait.joht. Harri Heino
 Kanslianeuvos Pekka Heimo
 OTL Jaakko Koskimies

Prof. Ole Wasz-Höckert
 Rakennusneuvos Raimo Narjus
 YM Jukka-Pekka Lappalainen
 Liikkeenjoht. Esko V. Koskelin
 FL Altti Majava
 Puh.joht. Lauri Pöyhönen
 Prof. Kalevi Rikkinen

Ap.prof. Tom Sandlund
 Toim.joht. Rauno Mannila
 Yritt. Merja Dyrendahl-Nyblin
 Ap.toim.joht. Kauno Lehto
 Prof. Aarno Strömmer

Pääsiht. Jaakko Launikari
 Järj.joht. Alpo Kyllönen
 Ap.joht. Markku Kosola

Joht. Per-Erik Isaksson
 Tutk.pääll. Timo Sinisalo
 FK Eeva-Maija Närhi
 Koulunjoht. Antti Lehtinen
 VTT Mikko A. Salo
 Toim.joht. Hannu Kärävä
 Toim.joht. Osmo Kalliala

Hall.joht. Roger Broo
 Teoll.neuvos Reino Vuorinen
 Psyk. Seija Karppinen
 Toim.joht. Perttu Koillinen
 Toim.joht. Jouko Hulkko

Ruotsissa olevat

Immigrant-Institutet (Borås)
 Ruotsin Suomalaisseurojen
 Keskusliitto

Joht. Miguel Benito

FM Markku Peura

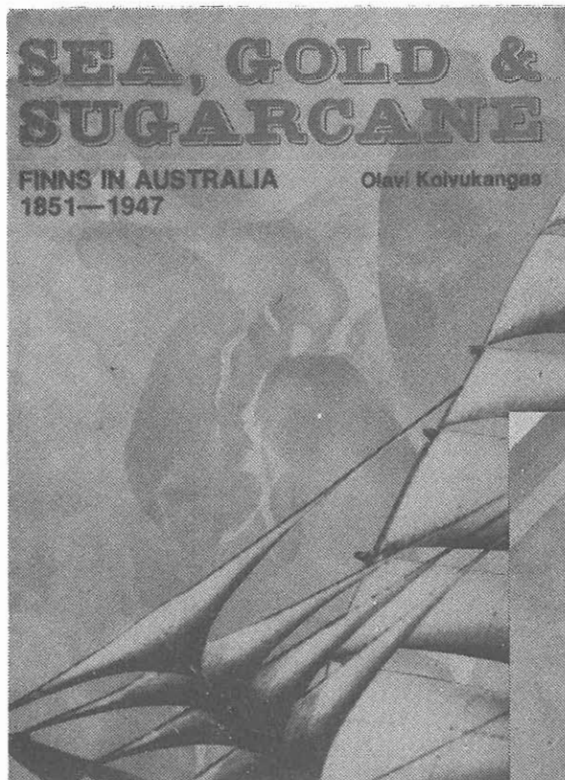
Annikki Nikula-Benito

Matti J. Korhonen

SEA, GOLD & SUGARCANE

FINNS IN AUSTRALIA
1851—1947

Olavi Koivukangas

The first comprehensive study of the early Finns in Australia, starting with H.D. Spöring's visit to Australia in the "Endeavour" with James Cook in 1770. The first permanent settlers from Finland were seamen and argonauts on the New South Wales and Victorian Goldfields after 1851. The third magnet was sugarcane in North Queensland, especially in the 1920s. The Finnish presence was most conspicuous in coastal seafaring, mining — especially Mt. Lyell and Mt. Isa — and in clearing land for farming. This book is a Finnish contribution to the bicentenary of European Australia 1988.

ISBN 951-9266-91-1
ISBN 0156-7802

Kovakantinen 100,— mk
Pehmeä kantinen 80,— mk